BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 2314

Archeologienota

Gooik, Edingsesteenweg 284

Deel 1: Verslag van Resultaten

BAAC Vlaanderen bvba
Hendekenstraat 49
9968 BASSEVELDE
info@baac.be

Titel
Archeologienota Gooik, Edingsesteenweg. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteurs
Ben Van Genechten
Michiel Steenhoudt

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2022-0787

Plaats en datum
Gent, 1 december 2022

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 2314
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
KBR

© BAAC Vlaanderen bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

Inhoud

1 Beschrijvend gedeelte 1
1.1 Administratieve gegevens 1
1.2 Juridisch kader en onderzoektraject 2
1.3 Aanleiding 3
1.4 Archeologische voorkennis 3
1.5 Huidige situatie en geplande werken 5
1.5.1 Huidige situatie 5
1.5.2 Geplande werken en bodemingrepen 6
1.6 Randvoorwaarden 10
2 Bureauonderzoek 11
2.1 Werkwijze en strategie 11
2.1.1 Onderzoeksdoelstelling 11
2.1.2 Onderzoeksvragen 11
2.1.3 Methoden en technieken 11
2.2 Assessment 13
2.2.1 Landschappelijk kader 13
2.2.2 Historisch kader 22
2.2.3 Cartografische bronnen 23
2.2.4 Archeologisch kader 27
2.3 Synthese onderzoeksresultaten 32
2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein 32
2.3.2 Archeologische verwachting 33
2.3.3 Syntheseplan 33
2.4 Besluit 34
2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering 34
2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek 34
3 Samenvatting 35
4 Lijsten 36
4.1 Figurenlijst 36
4.2 Plannenlijst 36
4.3 Tabellenlijst 36
5 Bibliografie 37
6 Bijlagen 39
6.1 Inplantingsplan 39
6.2 Funderingsplan 39
6.3 Snede I 39
6.4 Snede II 39

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Gooik, Edingsesteenweg 284		
Ligging	Edingsesteenweg 284, deelgemeente Kester, gemeente Gooik, provincie Vlaams-Brabant		
Kadaster	Gooik, Afdeling 3, Sectie D, Perceel 283D		
Coördinaten	Noordwest:	x: 132076,53	y: 161939,26
	Noordoost:	x: 132129,80	y: 161901,42
	Zuidwest:	x: 132076,53	y: 161939,26
	Zuidoost:	x: 132129,80	y: 161901,42
Oppervlakte plangebied	796 m²		
Oppervlakte geplande ingrepen	Ca. 200 m²		
Kartering gewestplan	Woonuitbreidingsgebied		
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2022-0787		
Bureauonderzoek – Projectcode	2022J219		
Bureauonderzoek – Erkende archeoloog	BAAC Vlaanderen bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00020		
Bureauonderzoek – Betrokken actoren	Ben Van Genechten (archeoloog)		
Bureauonderzoek – Betrokken derden	/		

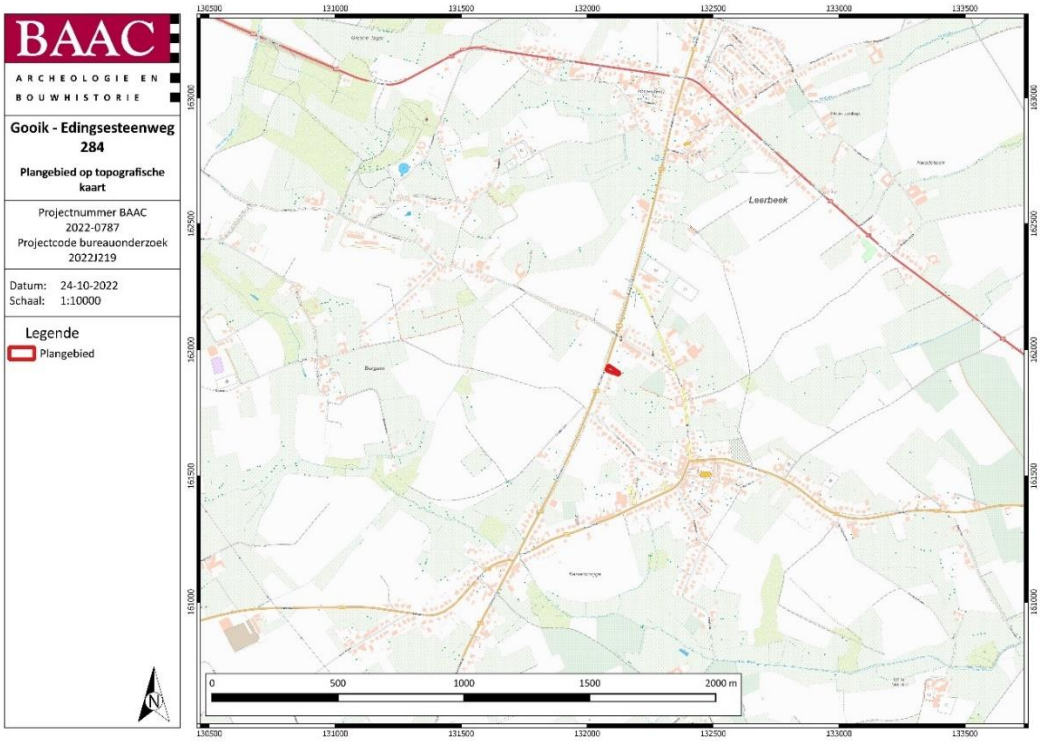

Plan 1: Plangebied op topografische kaart[1] (digitaal; 1:10.000; 24.10.2022)

[1] AGIV 2022e

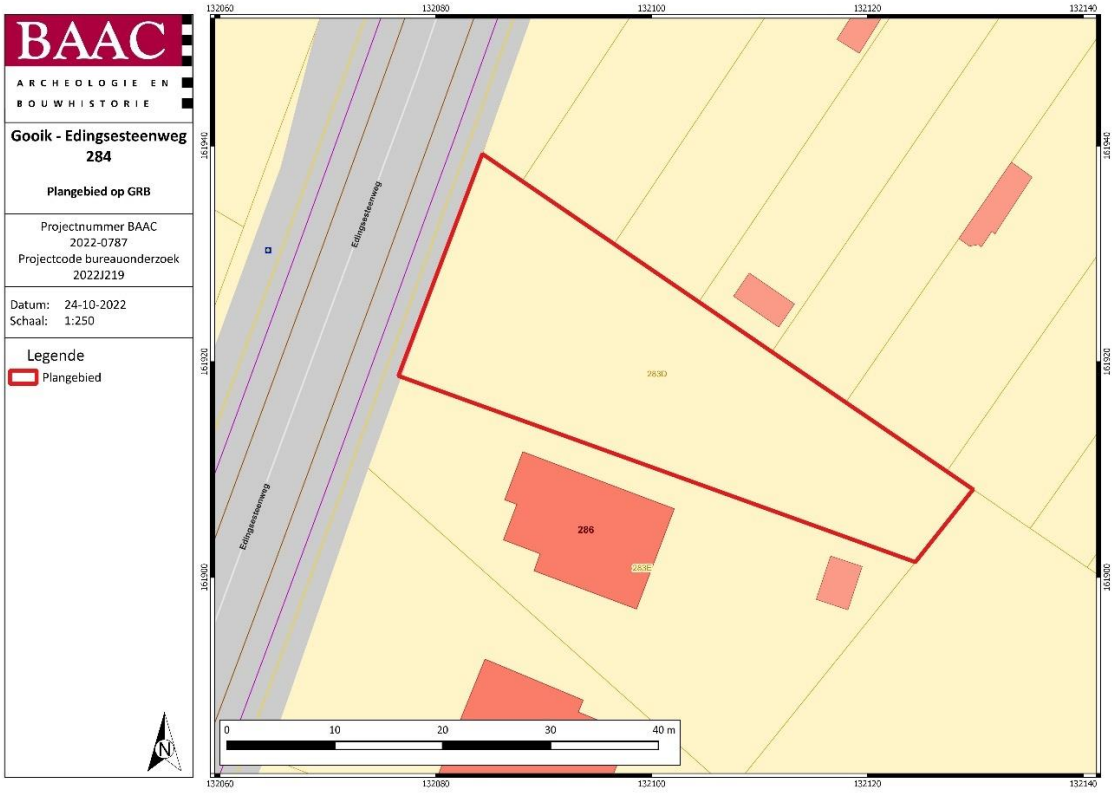

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)[2] (digitaal; 1:250; 24.10.2022)

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

[2] AGIV 2022b

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een nieuwbouw gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen (waaronder de aanleg van een nieuwbouw, verhardingen, regenwater- en septische putten) die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Gooik, Edingsesteenweg 284* bedraagt ca. 796 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van ca. 200 m². Het plangebied ligt binnen een beschermde archeologische site.[3]

Aangezien het plangebied binnen een beschermde archeologische site ligt, is een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het Agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunningsaanvraag gevoegd.

1.4 Archeologische voorkennis

Zoals vermeld, bevindt het plangebied zich centraal binnen een beschermde archeologische site. Het betreft de vicus van Kester.

Het ontstaan van deze vicus kan in verband gebracht worden met zijn ligging aan een kruispunt van twee Romeinse wegen. De vondsten en sporen tonen aan dat de nederzetting zich ontwikkelde rond dit Romeinse kruispunt en dat hij bewoond was vanaf de 1ste eeuw na Christus. Een vicus was een landelijke nederzetting met centrumfuncties voor de omgeving op religieus, economisch en/of administratief vlak. Omdat een groot deel van de materiële cultuur in vici werd geproduceerd, speelden deze een grote rol in het ontstaan en de verspreiding van de Gallo-Romeinse cultuur in onze gebieden. Geen enkele tot nu toe bekende vicus in Vlaanderen is echter voldoende onderzocht om een volledig inzicht te krijgen in dit type nederzetting en de rol die ze speelden voor onder meer de omliggende villae en boerderijen. Van heel wat vici in Vlaanderen wordt het bodemarchief langzaam maar zeker ingenomen door snelgroeiende kleinstedelijke centra. Op basis van de talrijke vondstmeldingen en van het geofysisch en gravend bodemonderzoek blijkt echter dat de vicus in Kester tot de best bewaarde Romeinse vici van Vlaanderen behoort. Goed bewaarde voorbeelden zoals deze vicus zijn zeldzaam en hebben dan ook een uiterst belangrijke archeologische en wetenschappelijke waarde. Het bodemarchief van de vicus in Kester bevat waardevolle informatie over alle aspecten van het leven in een vicus in de Romeinse tijd, die enkel via archeologisch onderzoek kan ontsloten worden. Het type van deze vicus, een lijnvormige agglomeratie met grafvelden en

[3] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2022b

mogelijk heiligdom op het kruispunt van minstens twee belangrijke Romeinse wegen, is zeer representatief voor Vlaanderen.[4]

Plan 3: Plangebied met aanduiding beschermde archeologische site (digitaal; 1:1; 24.10.2022)

[4] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2022a

1.5 Huidige situatie en geplande werken

1.5.1 Huidige situatie

Het plangebied situeert zich langsheen de Edingsesteenweg, ten noordwesten van het centrum van Kester, deelgemeente van Gooik. Momenteel ligt het terrein braak.

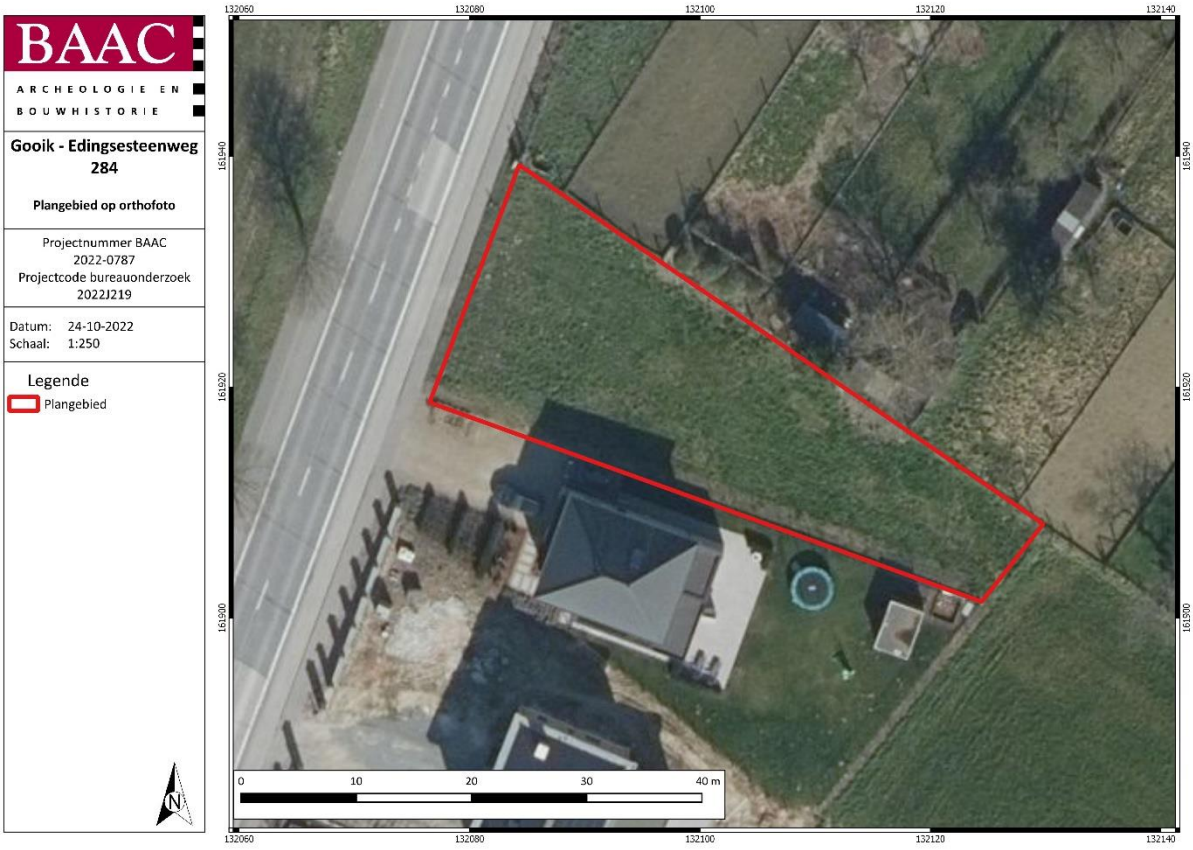

Plan 4: Plangebied op orthofoto[5] (digitaal; 1:1; 24.10.2022)

Figuur 1: Het plangebied gezien vanaf de Edingsesteenweg[6]

[5] AGIV 2022c
[6] GOOGLE 2022

1.5.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein de realisatie van een nieuwbouwwoning. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Om het relevante archeologische niveau (ca. 50-60 cm onder het maaiveld; cfr. 2.2.1) zoveel mogelijk van verstoring te vrijwaren, wordt een zone rondom de nieuwbouwwoning ca. 10 cm opgehoogd (Figuur 2).

De nieuwbouw wordt niet onderkelderd maar onder de buitenmuren voorzien van een sleuffundering, met hierop een funderingsplaat. De sleuffundering zal ca. 40 cm breed en ca. 90 cm diep zijn. De dikte van de funderingsplaat bedraagt ca. 40 cm.

Rondom het gebouw wordt de aanleg van verhardingen bestaande uit een oprit en voetpad en een terras gepland. De exacte verstoringsdiepte voor deze zones zijn niet gekend maar bedragen minder dan 25 cm.

Vooraan het perceel worden een regenwaterput (ø250cm x H 242cm) en kleinere infiltratieput (ø150cm - H 150cm) alsook een septische put (ø150cm - H 150cm) voorzien. Deze zijn via leidingen met de woning verbonden.

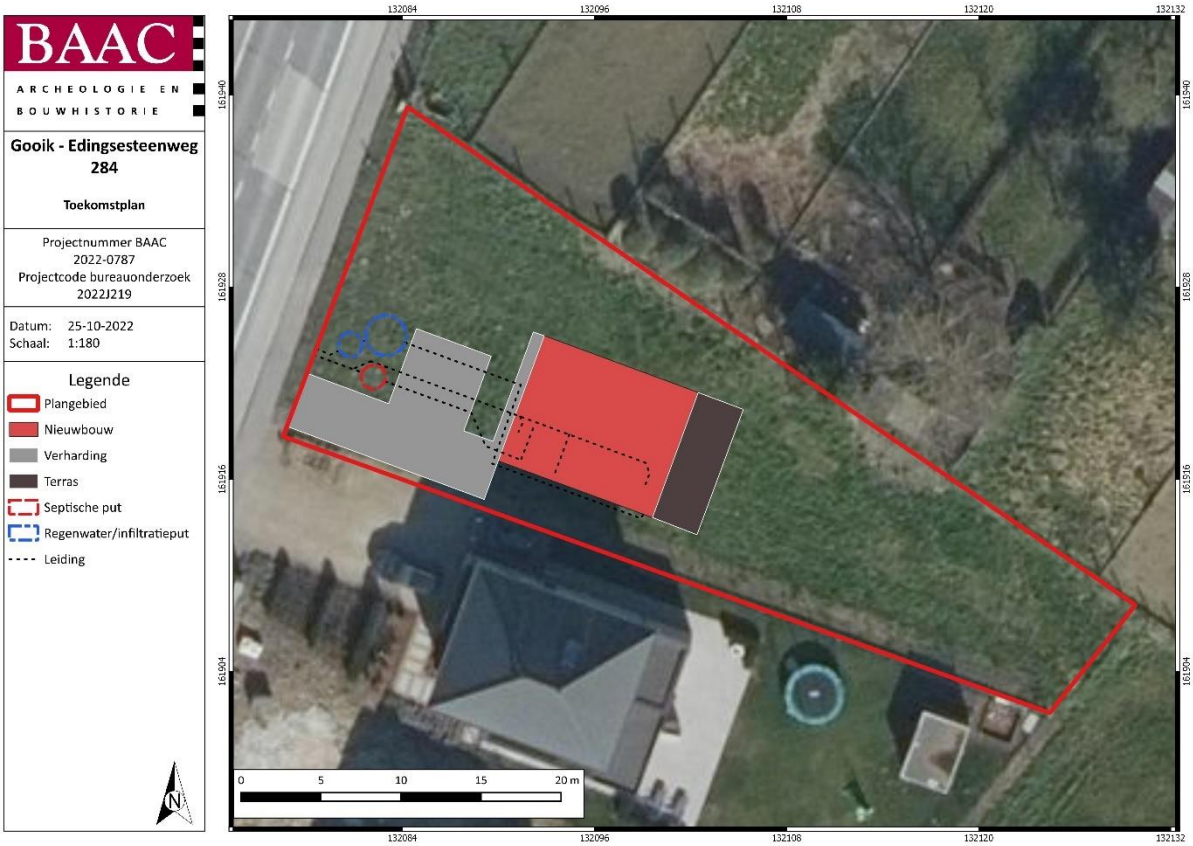

Plan 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting[7] op orthofoto[8] (digitaal; 1:1; 25.10.2022)

[7] Plan aangebracht door initiatiefnemer.
[8] AGIV 2022d

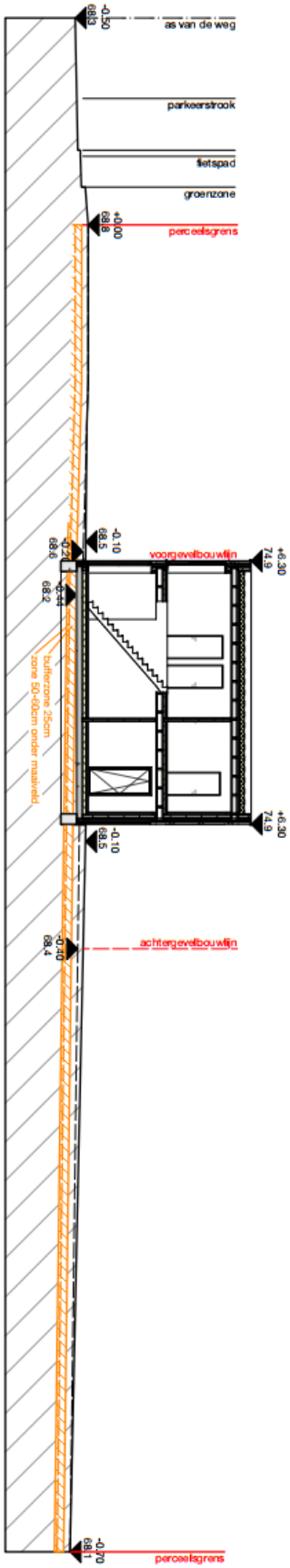

Figuur 2: Terreindoorsnede[9]

[9] Plan aangebracht door initiatiefnemer.

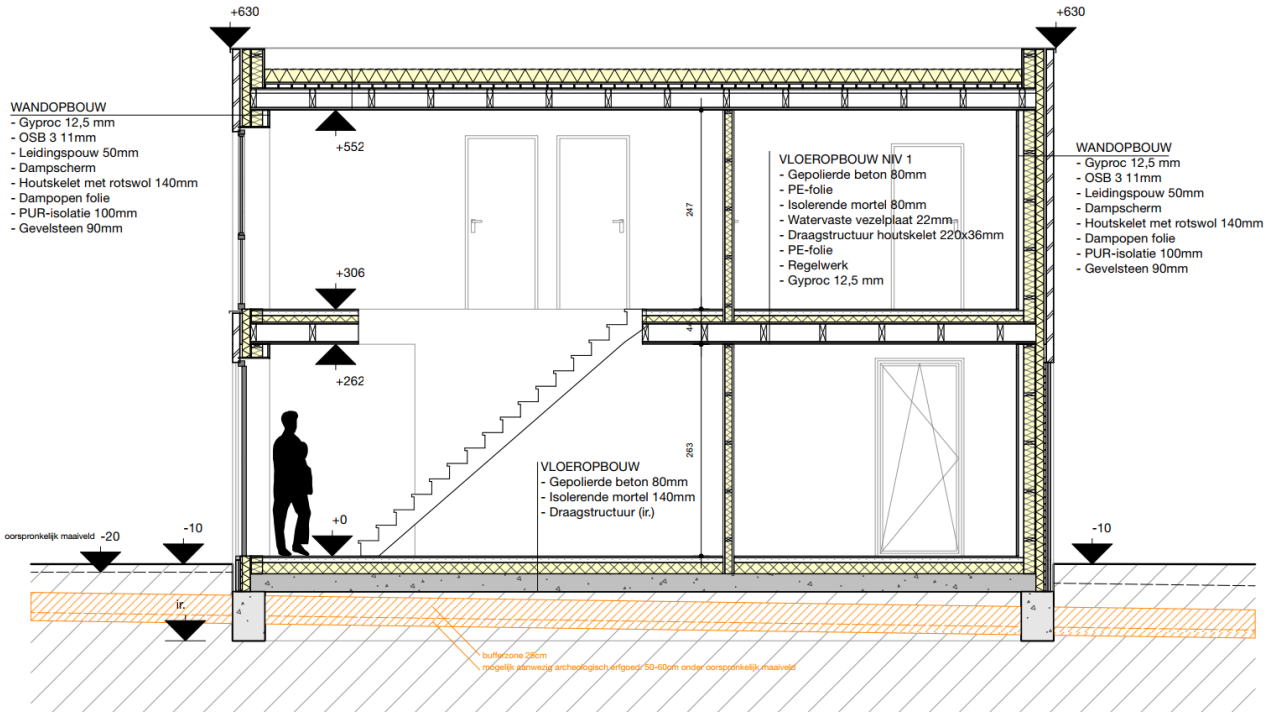

Figuur 3: Doorsnede van de toekomstige inplanting[10]

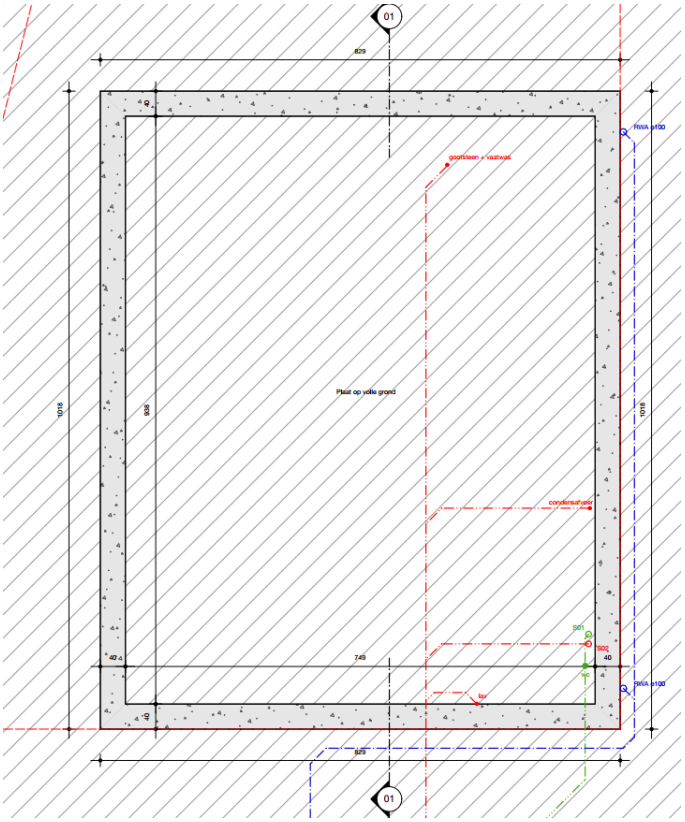

Figuur 4: Fundering[11]

[10] Plan aangebracht door initiatiefnemer.
[11] Plan aangebracht door initiatiefnemer.

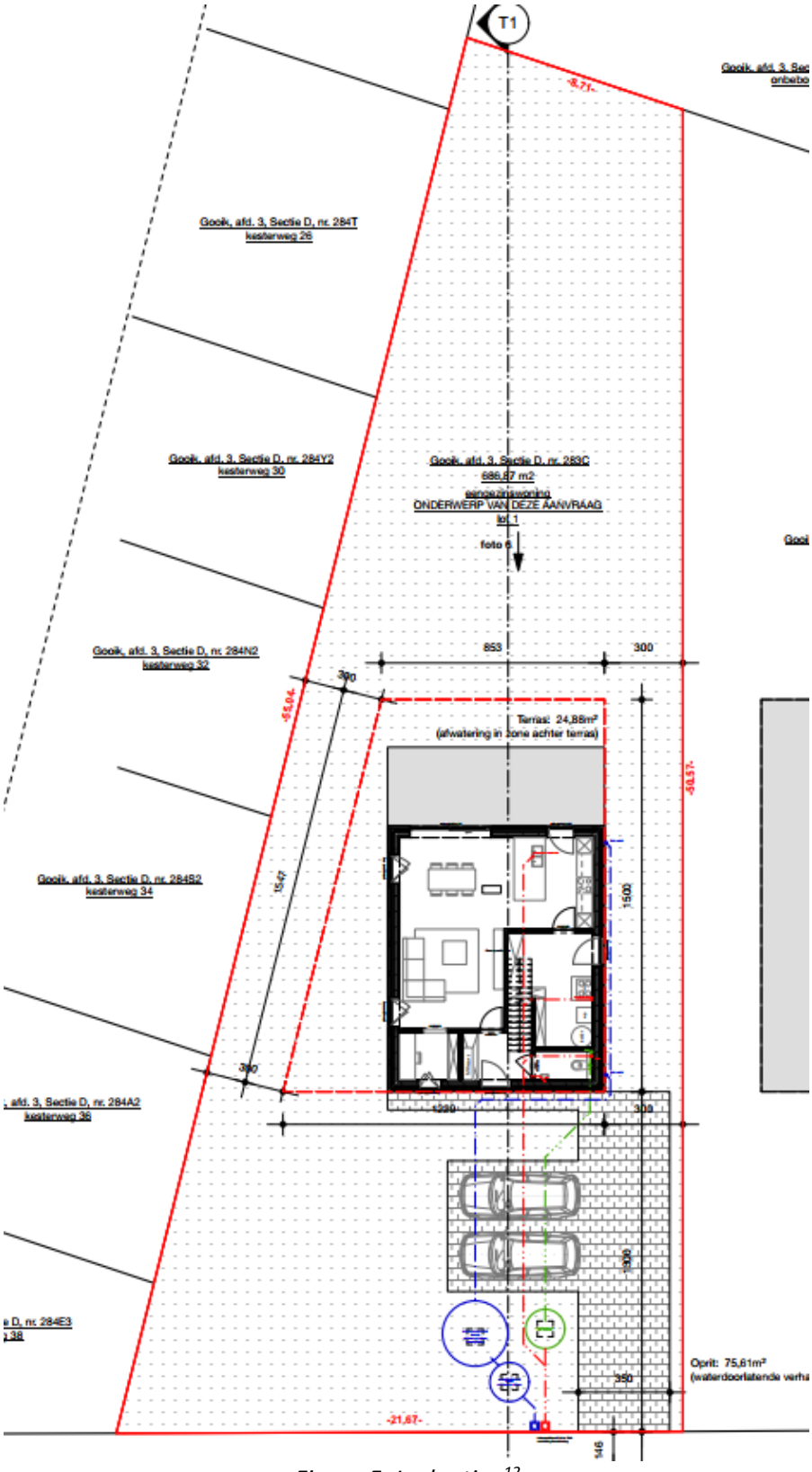

Figuur 5: Inplanting[12]

[12] Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Impactanalyse

Door de geplande werken zullen verschillende bodemingrepen plaatsvinden. Om het relevante archeologische niveau (ca. 50-60 cm onder het maaiveld; cfr. 2.2.1) zoveel mogelijk van verstoring te vrijwaren, wordt de woning 10 cm boven het huidig maaiveld ingepland.

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de verstoringsdiepte en oppervlakte van iedere ingreep onder het toekomstige maaiveld. Samengevat zijn volgende bodemingrepen potentieel destructief voor mogelijk aanwezig archeologisch erfgoed in het bodembestand:

Tabel 1: Overzicht bodemingrepen

INGREEP	DIEPTE ONDER TOEKOMSTIG MAAIVELD (cm)	OPPERVLAKTE (m^2)
Vloerplaat nieuwbouw	Ca. 40 cm	Ca. 70 m²
Fundering buitenmuren nieuwbouw	Ca. 90 cm	Ca. 15 m²
Terras	< 25 cm	Ca. 25 m²
Verharding	< 25 cm	Ca. 75 m²
Regenwaterput	Ca. 242 cm	Ca. 5 m²
Infiltratieput	Ca. 150 cm	Ca. 1,75 m²
Septische put	Ca. 150 cm	Ca. 1,75 m²
Leidingen	Onbekend	Ca. 10 m²

1.6 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:

- Wat is de aard van deze waarden?
- Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Digitaal hoogtemodel
- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart

- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken. Naast de gangbare historische kaarten is ook Cartesius geraadpleegd.[13]

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- CAI-kaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart
- Topografische kaarten 1939 en 1969

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

[13] CARTESIUS 2022

2.2 Assessment

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

2.2.1 Landschappelijk kader

Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1 en Plan 2. Het plangebied Gooik, Edingsesteenweg 284 is gelegen aan de Edingsesteenweg te Kester, deelgemeente van Gooik.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen + 66 en + 76 m TAW. Het plangebied zelf situeert zich tussen + 68.2 en + 69.5 m TAW.

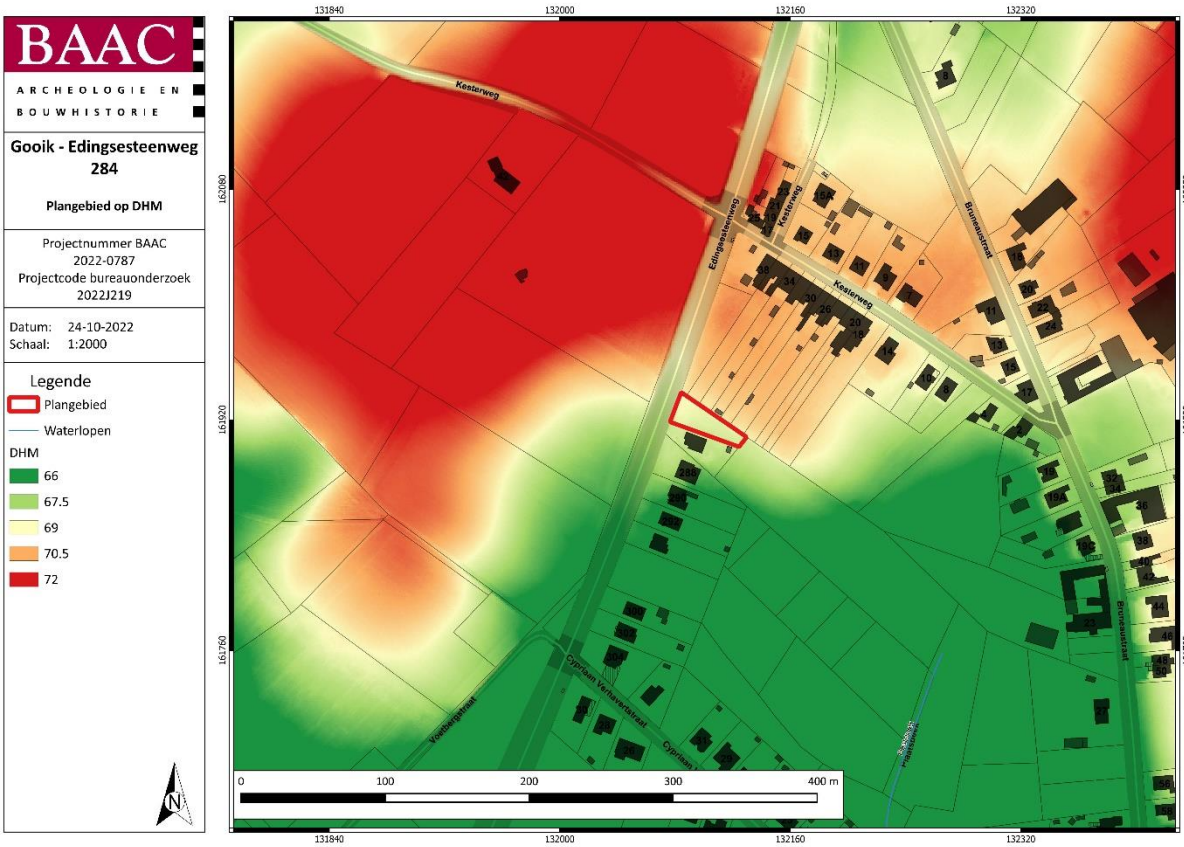

Plan 6: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)[14] met waterwegen (digitaal; 1:1; 24.10.2022)

[14] AGIV 2022a

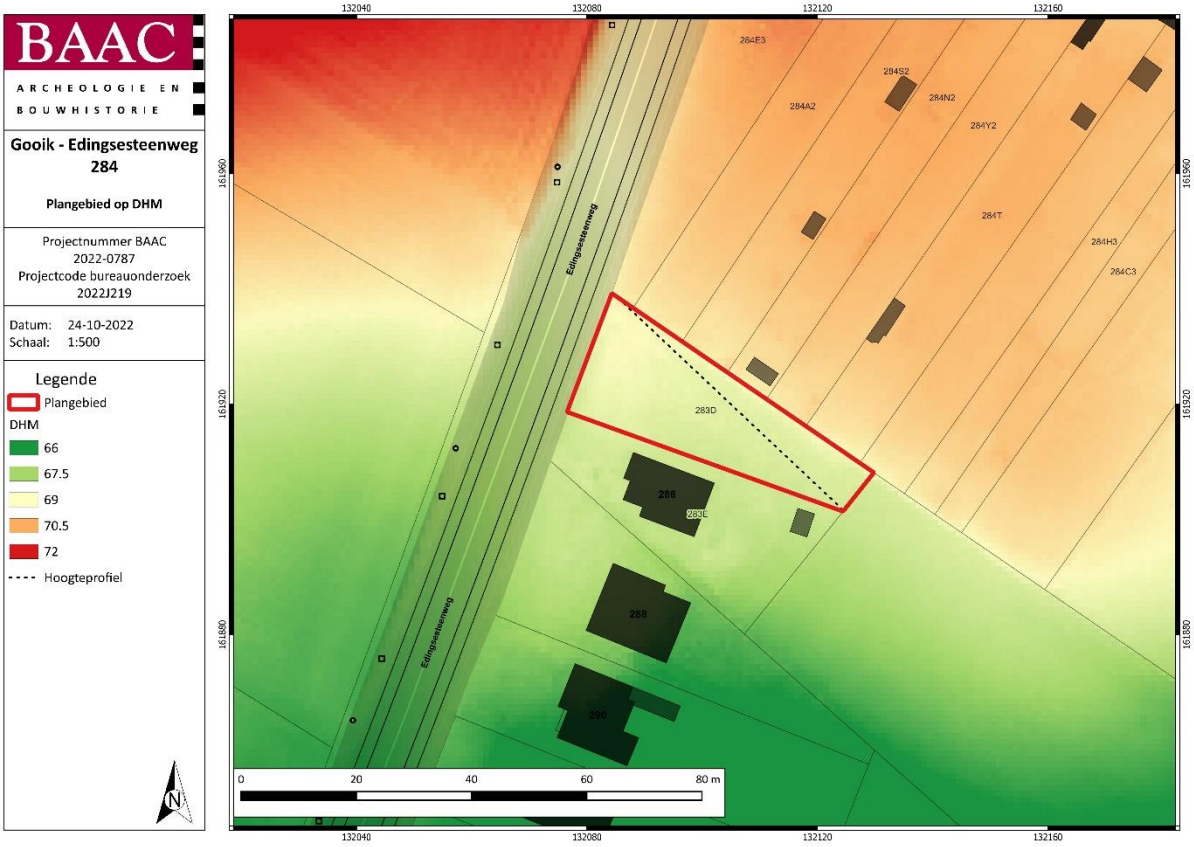

Plan 7: Plangebied en hoogteverloop op het DHM[15] (digitaal; 1:1; 24.10.2022)

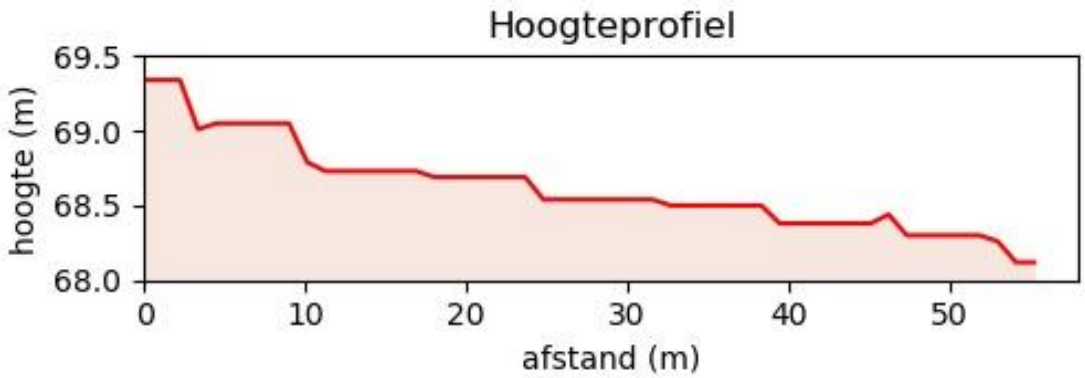

Figuur 6: Hoogteverloop terrein[16]

Landschappelijke situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in het interfluvium tussen de Dender en de Zenne.[17] Deze smalle waterscheidingskam zorgt, samen met de aanwezigheid van talrijke bronnen, voor een sterk versneden en heuvelachtig landschap.

[15] AGIV 2022a
[16] AGIV 2022a
[17] DE MOOR & MOSTAERT 1993

Paleogeen en neogeen (tertiair)

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van het lid van Moen dat deel uitmaakt van de Formatie van Kortrijk. Deze formatie is van mariene oorsprong en maakt op haar beurt deel uit van de Iepergroep. De Formatie van Kortrijk bestaat voornamelijk uit kleiige sedimenten die soms zandig of siltig zijn. Ze werden afgezet gedurende het vroeg eoceen. De formatie bevat vier leden. Het Lid van Mont Héribu, het Lid van Orchies (of Saint-Maur), het Lid van Moen (of Roubaix) en het Lid van Aalbeke. De formatie dagzoomt in het noorden van Henegouwen, het zuiden van West- en Oost-Vlaanderen en in Waals-Brabant. Het Lid van Aalbeke is het jongste en bestaat uit een klei met zeer fijn silt. Hieronder ligt het lid van Moen. Het lid van Moen is een heterogene afzetting die bestaat uit silt tot zand met lokaal enkele kleiige zones. Ze wordt gekenmerkt door grote hoeveelheden nummulites planulatus. De homogene kleilagen zorgen ervoor dat het onderscheid met het onderliggende Lid van Saint-Maur moeilijk kan zijn. De gemiddelde dikte van het Lid van Moen bedraagt 44 m. Het Lid van Saint-Maur bestaat voornamelijk uit klei met zeer fijn silt en enkele dunne intercalaties van grofsiltige klei of kleiig, zeer fijn silt. Het onderste lid van deze formatie is het Lid van Mont-Héribu. Dit bestaat uit een afwisseling van horizontale gelaminieerd, glauconiethoudend kleiig zand of zandige klei en compacte, silthoudende klei of kleiig silt.[18]

Quartair

Op de quartairgeologische kaart schaal 1:50.000 staat het plangebied gekarteerd als profieltype 17. De quartair sedimenten bestaan uit eolische leem van laat weichseliaan oorsprong die rusten op het pre-quartair substraat. De quartair sedimenten zijn homogene of zeer weinig herwerkte eolische sedimenten die vooral voorkomen op plateau's of op een interfluvium. Ze worden gerekend tot de Formatie van Gembloux, meer bepaald tot het Lid van Brabant. Dit lid is in de stroomgebieden van de huidige rivieren bijna volledig afwezig. De sedimenten worden gekarakteriseerd door een geelbruin homogeen silt. Hierin is geen stratificatie waar te nemen. De sedimenten hebben algemeen een hoog kalkgehalte. Sporadisch kunnen enkele intercalaties met herwerkt ouder materiaal waargenomen worden. Aan de basis van het Lid van Brabant komt soms een dunne keienvloer voor, die vooral kleine gerolde silexkeitjes bevat. De maximale dikte van dit pakket is 24 m terwijl de gemiddelde dikte van het lid ongeveer 5 m bedraagt. In gebieden waar de lagen weinig erosie ondergaan hebben, loopt de dikte echter vaak op tot 10 m. Langs de steilere hellingen van de diep ingesneden valleien langs het oostelijke deel van de Zennevallei, loopt de dikte van het Brabant-leem snel terug of komt het Lid van Brabant helemaal niet voor. Dit kan ondermeer waargenomen worden nabij het Hallerbos te Essenbeek, langs de noordhelling van de IJse rivier en langs de flanken van de Woluwerivier. De top van het Lid van Brabant is door bodemprocessen vaak ontkalkt en kleirijker. Tot ongeveer 1960 werd op vele plaatsen deze toplaag uitgebaat als grondstof voor de vervaardiging van bakstenen: de zogenaamde terre-à-brique. Er dient echter opgemerkt te worden dat ten westen van de Zennevallei eveneens veel leemafzettingen uitgebaat werden als terre-à-brique.[19]

[18] BUFFEL & MATTHIJS 2009, p. 24-25
[19] SCHROYEN 2003, p. 37-38

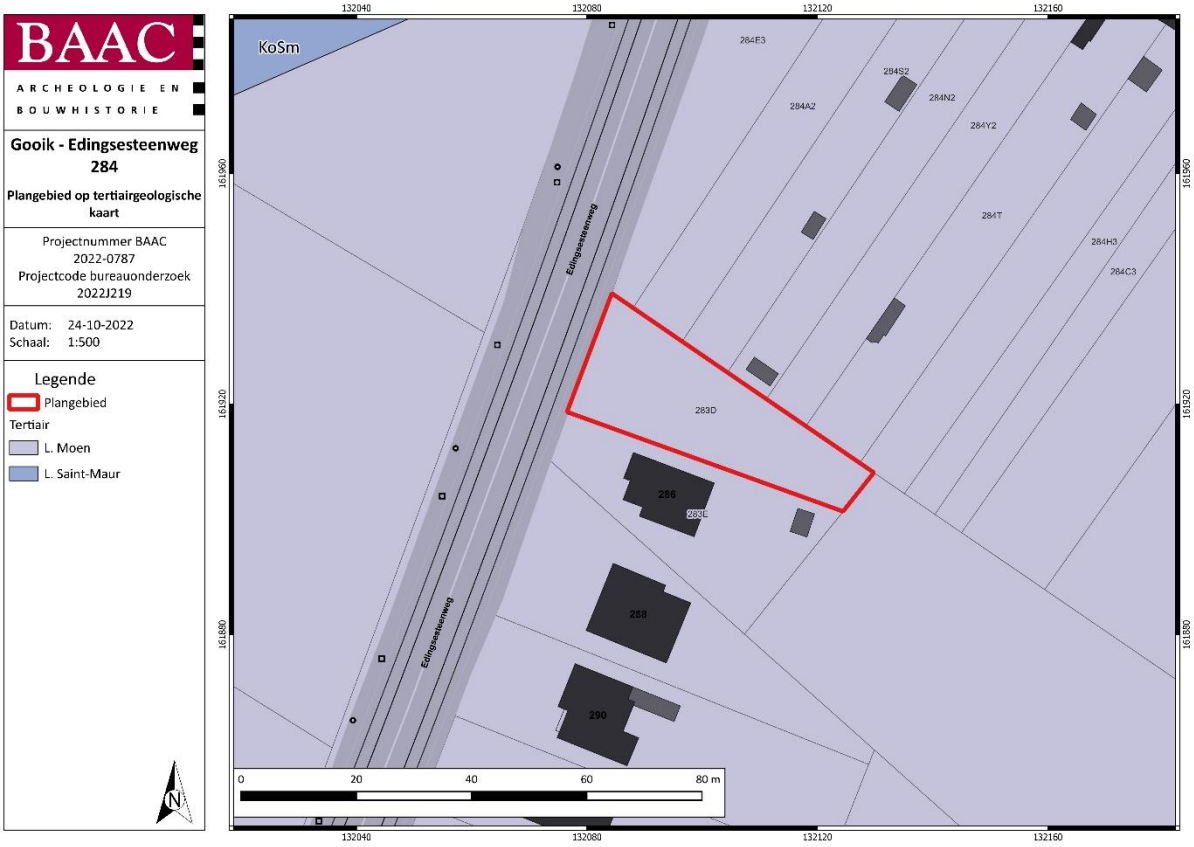

Plan 8: Plangebied op de tertiairgeologische kaart[20] (digitaal; 1:50.000; 24.10.2022)

[20] DOV VLAANDEREN 2022b

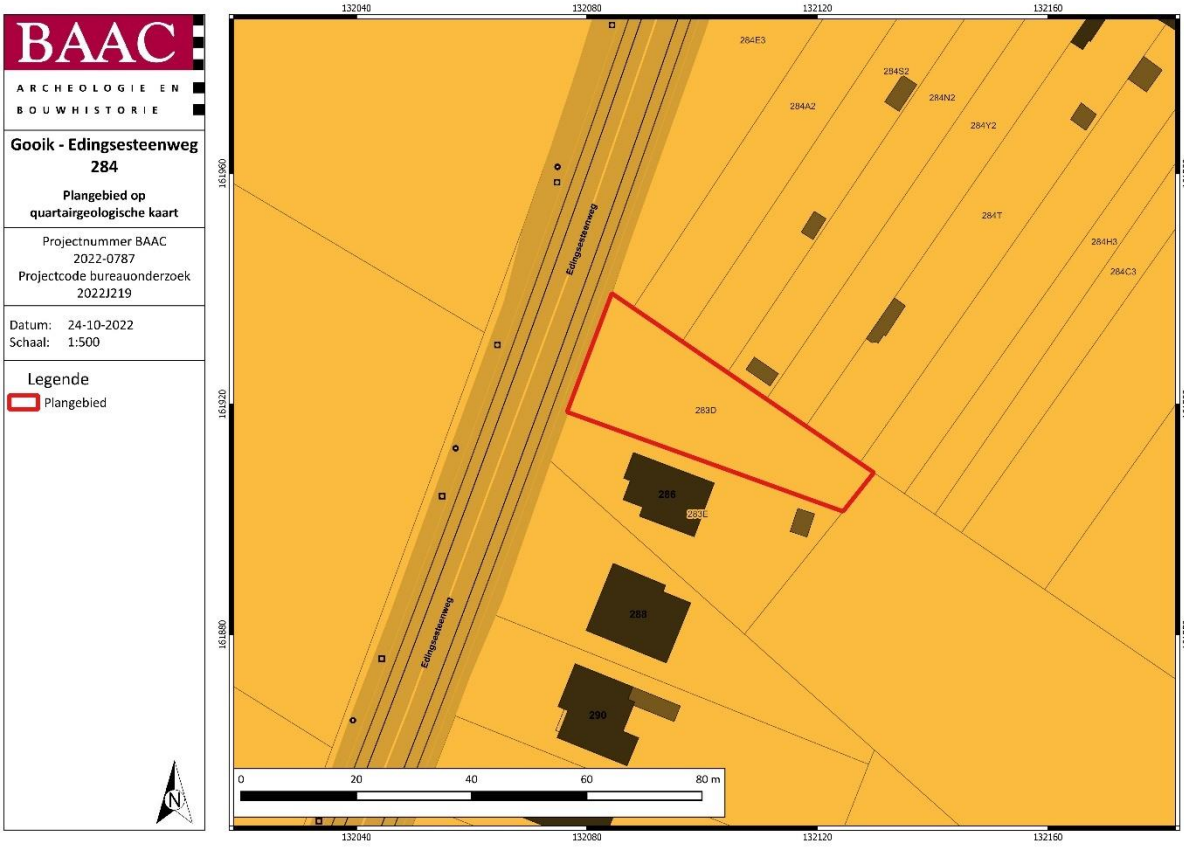

Plan 9: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000[21] (digitaal; 1:50.000; 24.10.2022)

Bodem

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als **Aba1** terwijl aangrenzend ten zuiden een **Acp(c)** bodemserie staat aangegeven. Ten noorden bevindt zich een kleine zone die als **ON** wordt weergegeven.

Aba: Droge leembodem met textuur B horizont.

Acp: Matig droge leembodem zonder profiel.

ON: Opgehoogde gronden.

[21] DOV VLAANDEREN 2022c

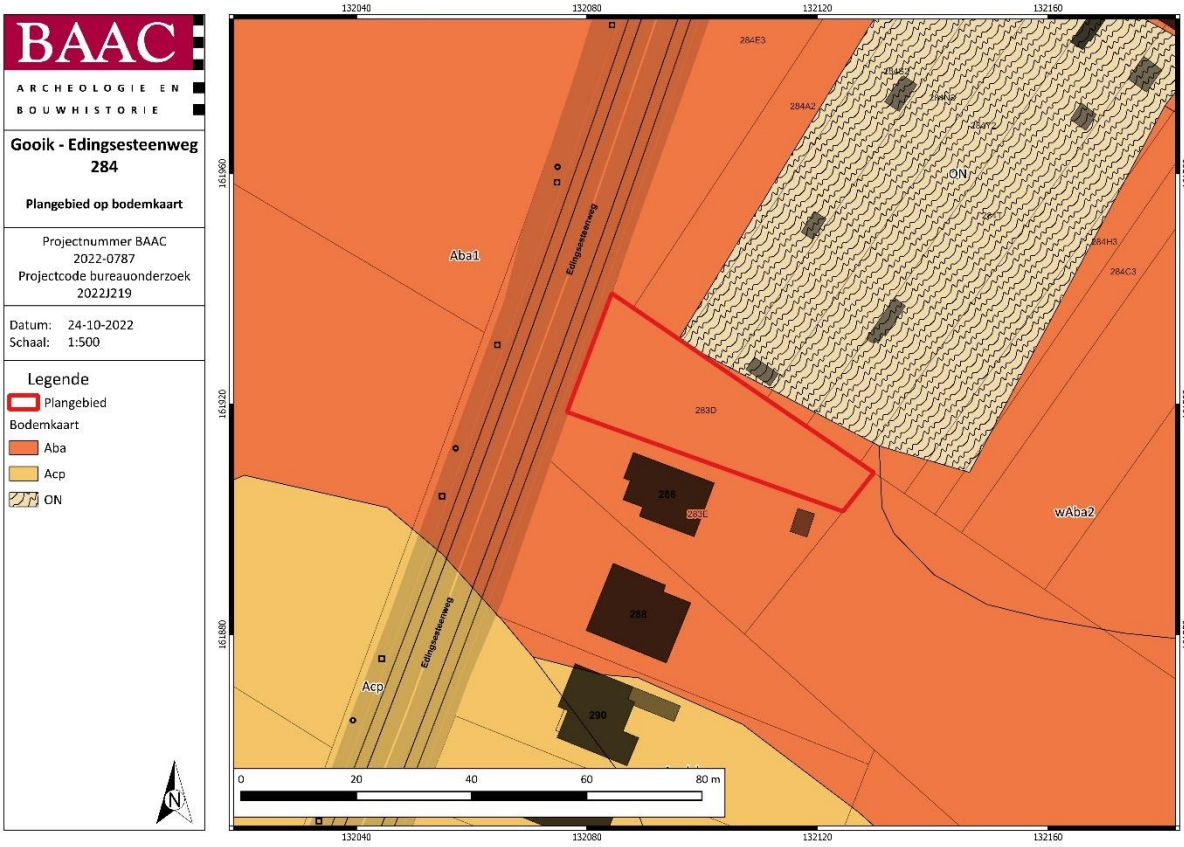

Plan 10: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen[22] (digitaal; 1:20.000; 24.10.2022)

[22] DOV VLAANDEREN 2022a

Controleboringen

Op 23 november 2017 werden door BAAC Vlaanderen bvba controleboringen geplaatst op het huidige perceel, in het kader van een nota voor het naastgelegen perceel (Edingsesteenweg 286). Verspreid over het huidige plangebied werden drie controleboringen geplaatst. Boring 1 werd geplaatst ter hoogte van de oprit/voortuin, boring 2 werd ongeveer ter hoogte van het centrale deel van het bouwblok gezet. Boring 3 werd geplaatst ter hoogte van de achtergevel van de woning.

Aan de hand van de boringen blijkt dat het archeologisch vlak ter hoogte van de geplande bouw ongeveer 50 cm onder het maaiveld gelegen is. Aan de voorkant van het perceel, zone van oprit en voortuin, ligt het archeologisch vlak op ca. 60 cm onder het maaiveld.

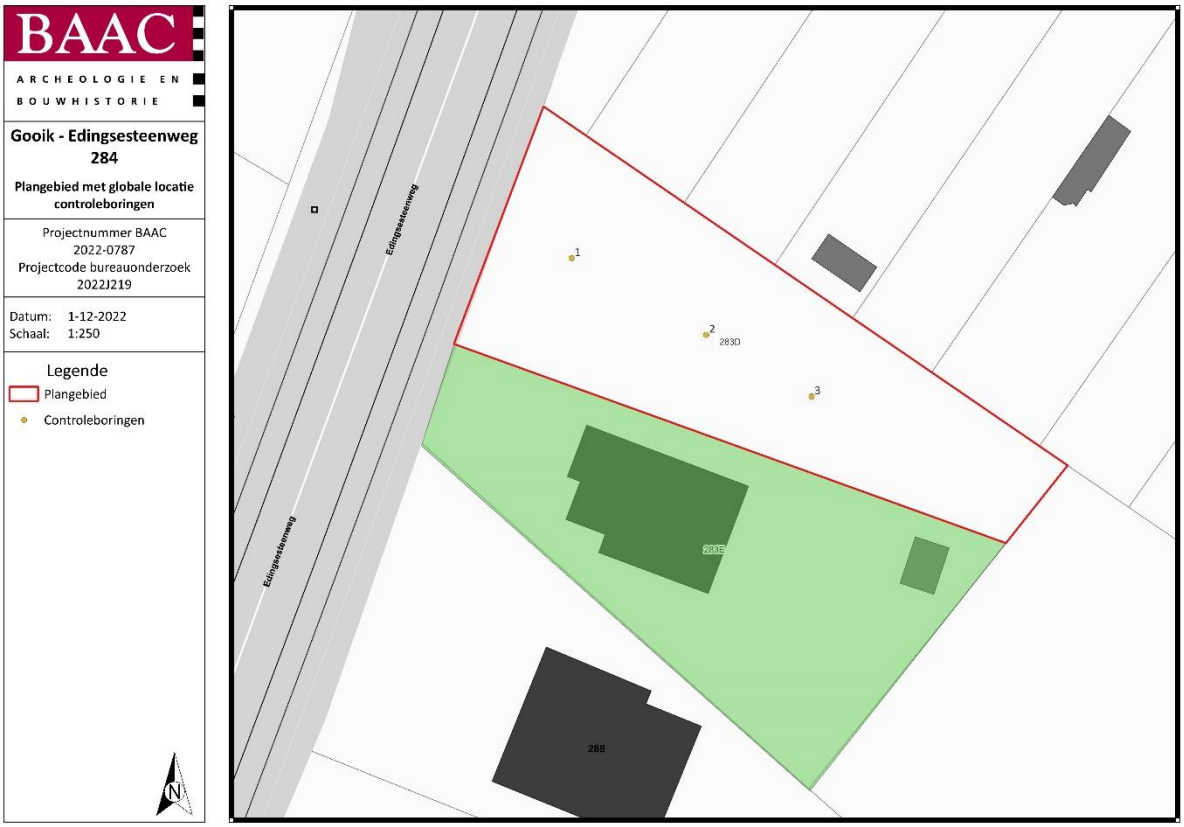

Plan 11: Plangebied met aanduiding van controleboringen op het huidige perceel, die in november 2017 zijn gezet (digitaal; 1:1; 01.12.2022)

Boring 1

0-40 cm: Ap1

Dbr, leem, losse structuur

40-50 cm: Colluvium

Lbrbr, leem, vaste structuur

50-60 cm: AE overgangshorizont

GlBr, leem, vaste structuur

60-90 cm: E-horizont

GlWt, leem, vaste structuur

90-100 cm: B-horizont

GlBr, leem, vaste structuur

Archeologisch vlak op 60 cm diepte

Figuur 7: Boring 1

Boring 2

0-30 cm: Ap1

Dbr, leem, losse structuur

30-55 cm: Colluvium

BrGl, leem, vaste structuur

55-80 cm: C-horizont

GlBr, leem, vaste structuur, Kiezel

80-110 cm: C1-horizont

GoGlBr, Zand, vaste structuur

110-140 cm: C2-horizont

GoBrGl, kleiige zandleem, vaste structuur

140-15 cm: 2C-horizont

GoGl, Zand, losse structuur

Archeologisch vlak op 55 cm diepte

Figuur 8: Boring 2

Boring 3

0-30 cm: Ap1

Dbr, leem, losse structuur

30-50 cm: Colluvium

Br, leem, vaste structuur

50-80 cm: E-horizont

LGl, leem, vaste structuur

80-100 cm: B-horizont

BrGl, leem, vaste structuur

Archeologisch vlak op 50 cm diepte

Figuur 9: Boring 3

2.2.2 Historisch kader

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Kester, een deelgemeente van de gemeente Gooik. Gooik bestaat uit de deelgemeentes Oetingen, Kester en Leerbeek en is gelegen in het centrum van het Pajottenland.

De geschiedenis van Gooik (Kester) gaat terug tot in de Romeinse periode en kan in verband gebracht worden met zijn ligging aan een kruispunt van twee Romeinse wegen. De vondsten en sporen tonen aan dat de nederzetting zich ontwikkelde vanaf de 1ste eeuw n. Chr. rond dit Romeinse kruispunt. Een dergelijke landelijke nederzetting die enkele centrumfuncties had voor de omgeving op religieus, economisch en/of administratief vlak wordt een vicus genoemd. Omwille van deze functies speelden deze nederzettingen een grote rol in het ontstaan en de verspreiding van de Gallo-Romeinse cultuur in onze gebieden. Geen enkele tot nu toe bekende vicus in Vlaanderen is echter voldoende onderzocht

om een volledig inzicht te krijgen in dit type nederzetting en de rol die ze speelden voor onder meer de omliggende villae en boerderijen.[23]

Het plangebied is centraal gelegen binnen de vicus van Kester (Plan 3), die als archeologische site beschermd is. Ze is gelegen op een plateau (+ 60-75 m TAW) dat aan de zuid- en westkant zeer abrupt overgaat in de vallei van de Zuunbeek/Beringenbeek en de Bruggeplasbeek. Aan de noordwestelijke kant wordt het plateau begrensd door de Kesterheide en de Kesterheuvel (+ 110 m TAW).

Aan de hand van recent geofysisch en gravend onderzoek is een duidelijk beeld verkregen van het oostelijke en westelijke deel van de vicus. Net ten noorden van de aansluiting met de Voetbergstraat kan parallel aan de Edingsesteenweg het verloop van de Romeinse weg Bavay-Keulen herkend worden. Aansluitend op deze weg zijn veel rechthoekige, langwerpige woningen geplaatst die met de kopse kant tegen de weg aan staan. Deze woningen waren aan de straatkant vaak voorzien van een porticus en/of winkeltje terwijl de achterkant van het gebouw meer woonfuncties had. Achter de huizen konden rechthoekige erven herkend worden.

Het zuidelijke deel van de vicus wordt gedomineerd door een grote rechthoekige, ommuurde enclosure (60 bij 34 m) waarbinnen een uitgesproken rechthoekige structuur op een verhard fundament (4 bij 7 m) aanwezig lijkt te zijn. De interpretatie van die geheel is nog niet duidelijk, maar enkele hypotheses zijn een tempel, een grafveld of een mausoleum.[24]

Het oorspronkelijk centrum van deze Romeinse nederzetting is de Uidekrij. Hier werd in de 12de eeuw de basis van de Sint-Nicolaaskerk gelegd. In dezelfde tijd begon op 4 km daarvandaan de devotie rond het Heilig Kruis in het gehucht de Wastyne, de Woestijn. Het grondgebied Gooik behoorde tot de abdij van Nijvel.[25]

2.2.3 Cartografische bronnen

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten.

Op de Ferrariskaart wordt het plangebied weergegeven als akkerland, wat het geval blijft tot diep in de 20ste eeuw. Van de 18de eeuw tot heden is het plangebied onbebouwd gebleven, zoals zichtbaar op de verschillende historische kaarten (zie onder).

[23] INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2022
[24] INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2022
[25] INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2022

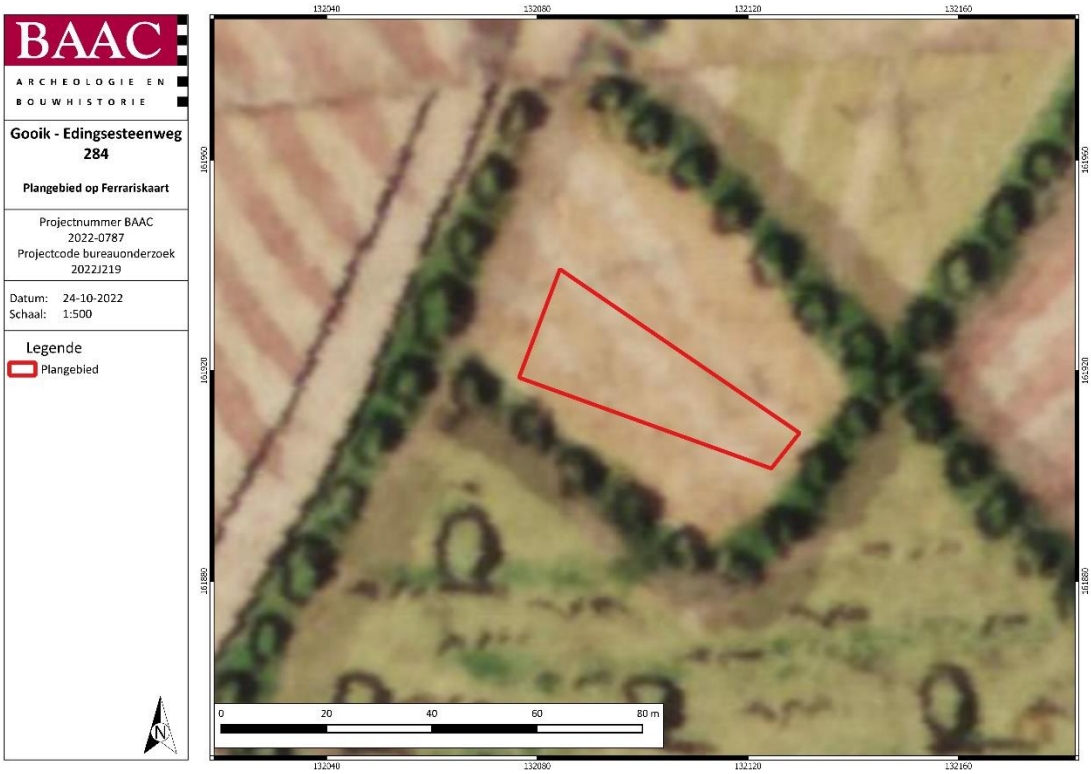

Plan 12: Plangebied op de Ferrariskaart[26] (analoog; 1:25.000; 24.10.2022)

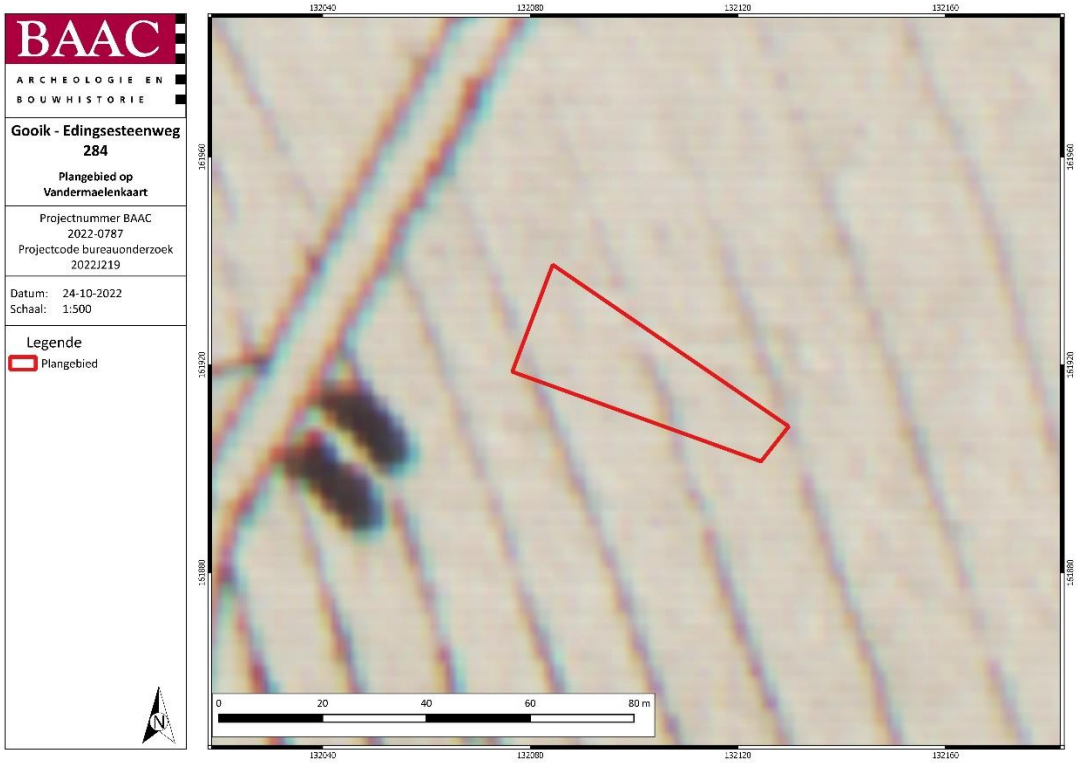

Plan 13: Plangebied op de Vandermaelenkaart[27] (analoog; 1:20.000; 24.10.2022)

[26] GEOPUNT 2022b
[27] GEOPUNT 2022c

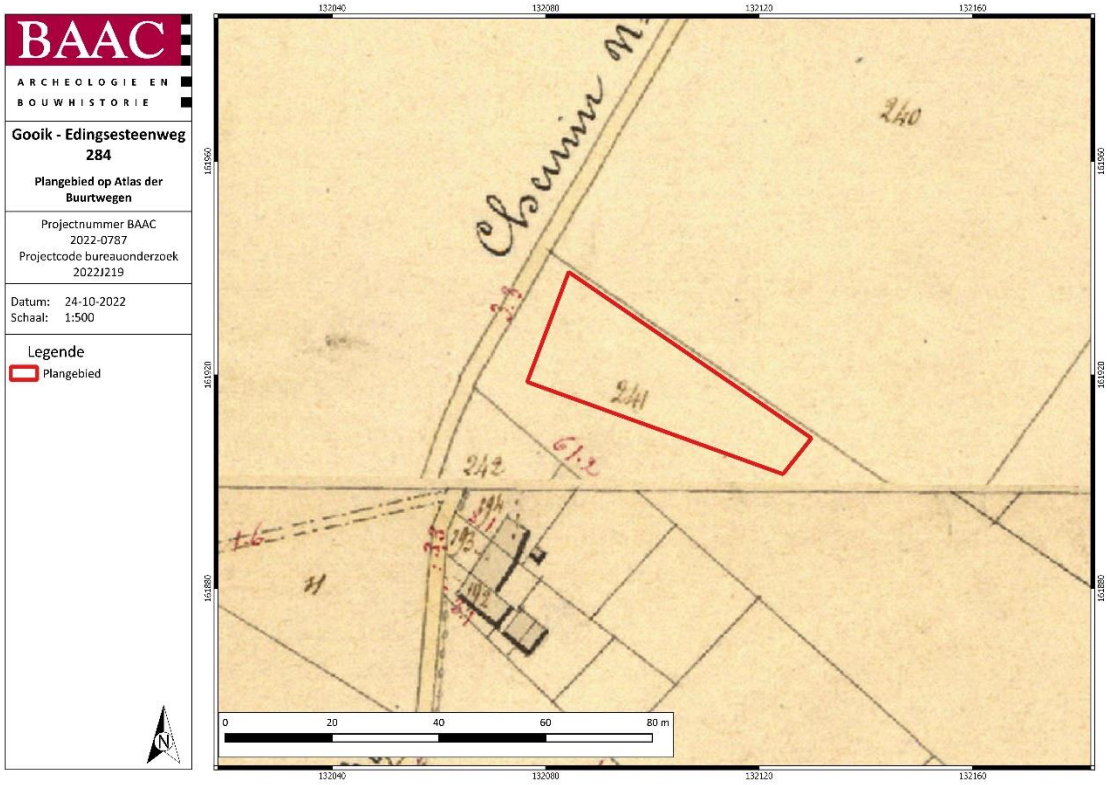

Plan 14: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen[28] (analoog; 1:2500; 24.10.2022)

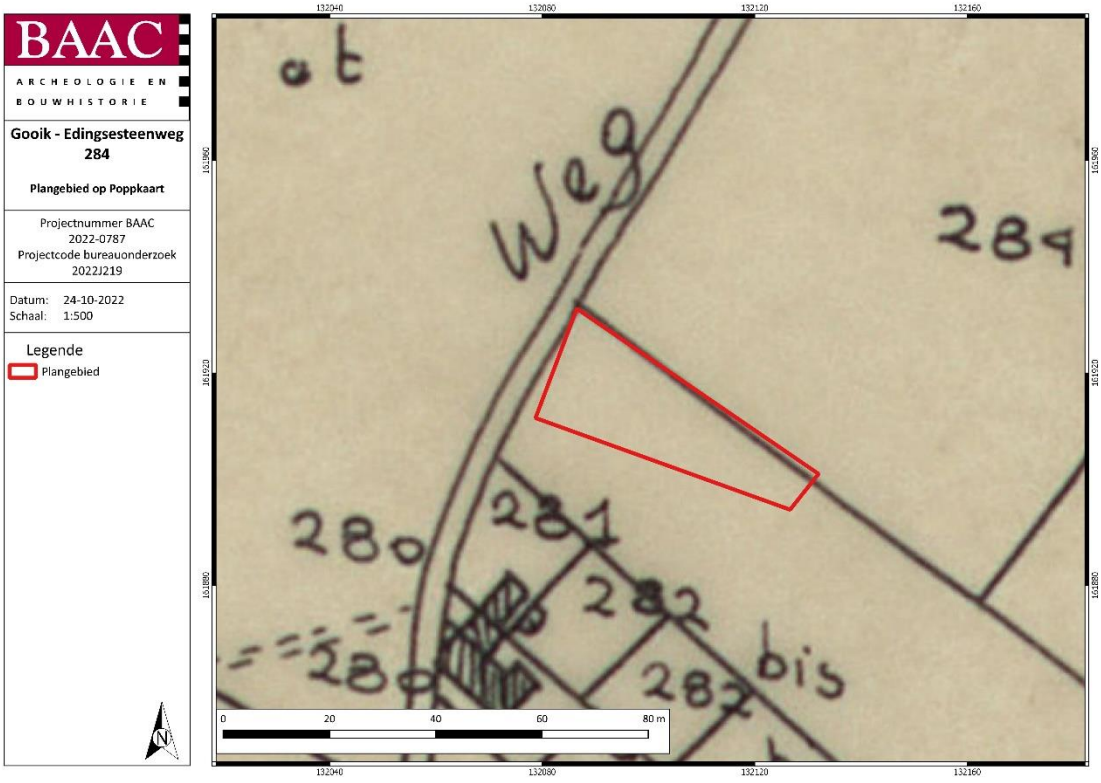

Plan 15: Plangebied op de Poppkaart[29] (analoog; 1:1.250-1:7.500; 24.10.2022)

[28] GEOPUNT 2022a
[29] GEOPUNT 2022d

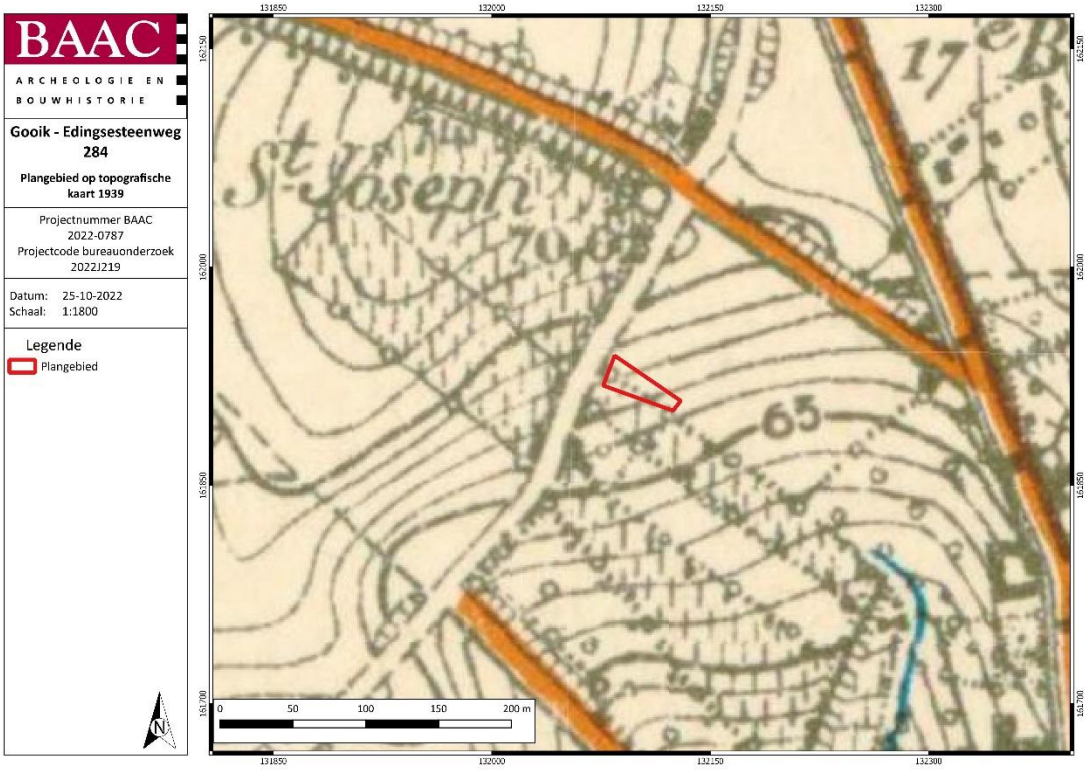

Plan 16: Plangebied op topografische kaart 1939[30] (analoog; 1:20.000; 25.10.2022)

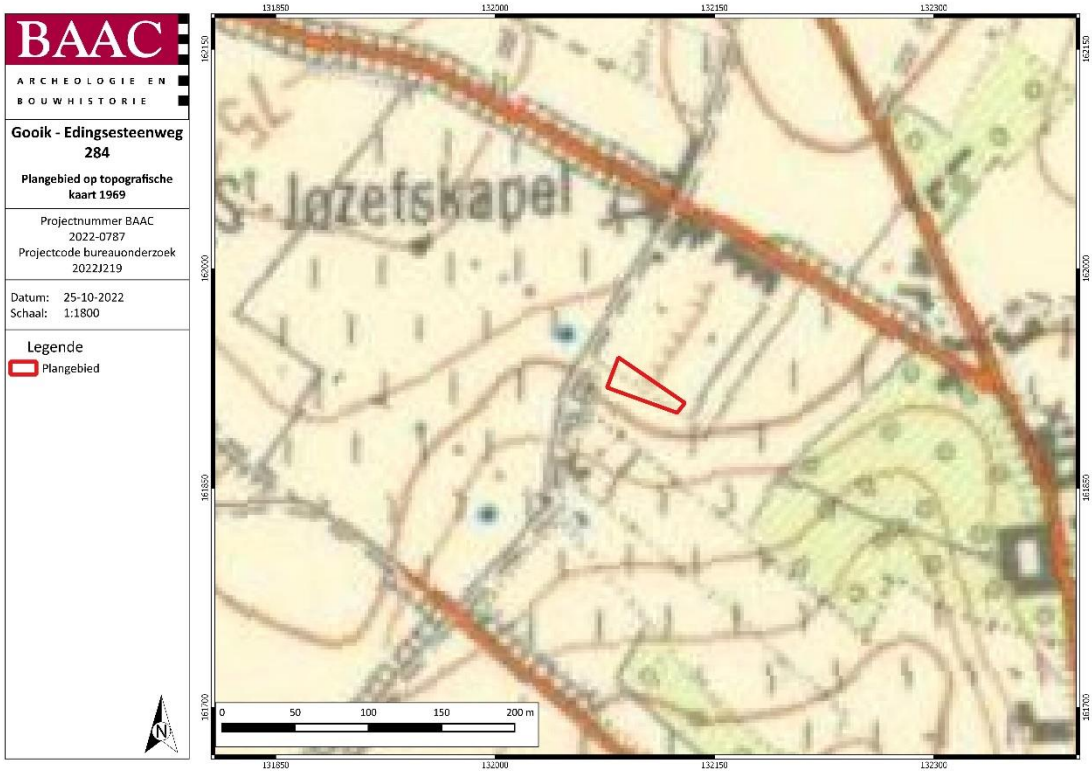

Plan 17: Plangebied op topografische kaart 1969[31] (analoog; 1:20.000; 25.10.20.2022)

[30] CARTESIUS 2022
[31] CARTESIUS 2022

2.2.4 Archeologisch kader

Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied. Het plangebied zelf ligt in de beschermde archeologische site van de vicus van Kester (ID15060). Verder omvat het plangebied ook de CAI locatie 163581. Het betreft een vondstmelding die werd gedaan bij de bouw van een woning op het belendend perceel (Edingsesteenweg 286). In de bouwput konden geen sporen meer geregistreerd worden, enkel de profielen werden geregistreerd. In deze profielen was zeer veel aardewerk aanwezig. Rondom het projectgebied zijn de volgende meldingen gekend (Plan 18; Tabel 2) [32]:

Tabel 2: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.[33]

CAI-NUMMER	OMSCHRIJVING
2210	SPOREN OP LUCHTFOTO, 1970
182	LOSSE VONDST, NEOLITHISCH GEPOLIJSTE BIJL
779	METAALDETECTIE; VELDPROSPECTIE, GEOFYSISCH ONDERZOEK MIDDEN ROMEINS PLATTEGRONDEN, ZEER VEEL VONDSTMATERIAAL LATE MIDDELEEUWEN, AARDEWERK EN BOUWMATERIAAL WOII, BUNKER UIT DE KW-LINIE
2148	VONDSTMELDING (2003), METAALDETECTIE (1998), OPGRAVING (1904) GEOFYSISCH (2013), PROEFSLEUVEN (2016) LATE IJZERTIJD GREPPEL MIDDEN ROMEINS GEBOUWPLATTEGRONDEN, HEILIGDOM, WEGTRACÉ, OVENTJE
206946	METAALDETECTIE, DENARIUS, ROMEINSE PERIODE
2149	VELDPROSPECTIE, GEOFYSISCH ONDERZOEK, TOEVALSVONDST MIDDEN ROMEINS, PLATTEGRONDEN, WEGTRACÉ, OVENTJE WOII, LOOPGRAAF
210335	VELDPROSPECTIE 2011, LATE MIDDELEEUWEN AW

[32] CAI 2022
[33] CAI 2022

209260	GEOFYSISCH ONDERZOEK 2013, MIDDEN ROMEINS, MINDER OVERLAPPENDE PLATTEGRONDEN (ZUIDELIJKE GRENS VICUS?) WOII, LOOPGRAAF
206933	METAALDETECTIE, LATE IJZERTIJD, ZILVEREN KELTISCHE MUNT
164009	GEOFYSISCH ONDERZOEK 2013, GEEN SPOREN MEER VAN DE VICUS WOII LOOPGRAVEN
782	METAALDETECTIE 2003, LATE IJZERTIJD GOUDEN EN BRONZEN STATER GEOFYSISCH ONDERZOEK 2013, MIDDEN ROMEINS, WEGTRACÉ, PAALKUILEN
210338	VELDPROSPECTIE 2011, MIDDEN ROMEINS AARDEWERK/BOUWMATERIAAL
6040	MIDDEN ROMEINS VONDSTMATERIAAL UIT 1919, 1963 EN 1970
20151	OPGRAVING 1904 & 1957, MIDDEN ROMEINS, WEGTRACÉ KRUISPUNT, PLATTEGRONDEN
1900	MIDDEN ROMEINS, GRACHT, WEGTRACÉ, ZEER VEEL AW, METAAL
20152	OPGRAVING 1988, WEGTRACÉ
206906	METAALDETECTIE, BRONZEN EVERZWIJNTJE
20150	OPGRAVING 1904, NEOLITHISCH MATERIAAL MIDDEN ROMEINS: AW, BOUWMATERIAAL, GLAS, METAAL
209262	GEOFYSISCH ONDERZOEK 2013, GEBOUWPLATTEGRONDEN EN ACHTERERVEN SPOREN VAN ARTISANALE ACTIVITEITEN
788	METAALDETECTIE, GEOFYSISCH ONDERZOEK 2013 PLATTEGRONDEN, KUILEN, ENCLOSURES, VERBRANDE STRUCTUREN/OVENTJE
165428	TOEVALSVONDSTBOUW WONING SPOREN EN VERKLEURINGEN IN 3 M DIEPE BOUWPUT. EIGENLIJKE REGISTRATIE VAN HET VLAK IS NIET KUNNEN GEBEUREN. PROFIELEN ZIJN GEREGISTREERD. HET VONDSTMATERIAAL WERD UITVOERIG ONDERZOCHT.

209264	GEOFYSISCH ONDERZOEK 2013, ENCLOSURES
162689	MUNTVONDST 1970, MIDDEN ROMEINS
761	GEOFYSISCH ONDERZOEK 2013, DUIDELIJK MINDER SPOREN DAN IN DE ECHTE KERN. KUILEN EN PAALSPOREN. MOGELIJK DE GRENS VAN DE VICUS.
92	OPGRAVING 1904, NEOLITHICUM, LATE IJZERTIJD, MIDDEN ROMEINS, LATE MIDDELEEUWEN
164542	VELDPROSPECTIE 2013-2014 (VLM) METAALDETECTIE 2015 NEOLITHICUM, ROMEINS
162690	BORINGEN 1973 GEOFYSISCH ONDERZOEK 2014 ROMEINS AARDEWERK, MUNTEN, BOUWMATERIAAL, GLAS
759	METAALDETECTIE 2005, MUNTEN, MIDDEN ROMEINS
210337	VELDPROSPECTIE 2011 (VLM), MIDDEN ROMEINS AARDEWERK
162688	VELDPROSPECTIE, MUNTEN, AARDEWERK, NAGELS, HOUTSKOOL
210338	VELDPROSPECTIE 2011 (VLM), MIDDEN ROMEINS, AARDEWERK, MIDDELEEUWEN, BOUWMATERIAAL, AARDEWERK
768	METAALDETECTIE 2005, VELDPROSPECTIE 2011 (VLM), VELDPROSPECTIE 2013 ROMEINSE MUNTEN, METALEN VOORWERPEN, AARDEWERK, GLAS

Binnen de grenzen van de Vicus van Kester (Gooik) en rond het projectgebied zijn zeer veel vondstlocaties gekend. Het betreft zowel vondstmeldingen afkomstig van metaaldetectie of veldprospectie als meer gericht onderzoek zoals het geofysisch onderzoek (2013) en de veldprospectie (2011) uitgevoerd in opdracht van de VLM.

In de loop der jaren zijn er ook enkele opgravingen uitgevoerd. In 1904 werd door Cumont een opgraving uitgevoerd op locaties CAI 2148, CAI 20151 en op CAI 20150. Locatie CAI 20151 is na de opgraving van 1904 verder onderzocht geweest door Mertens in 1957. Locatie CAI 20152 werd in 1988 onderzocht door middel van een opgraving onder leiding van Beeckmans. Locatie CAI 2148 werd recent onderzocht door middel van veldprospectie en geofysisch onderzoek. De resultaten van dit geofysisch onderzoek werden gecontroleerd door middel van een mechanische prospectie in 2016.

De veldprospecties en het geofysisch onderzoek die plaats vonden in opdracht van de VLM-Regio Oost zijn te zien in het kader van een ruilverkavelingsproject. In de periode van 2009-2012 werd opdracht gegeven om het gebied aan een grootschalige studie te onderwerpen (3350 ha). Hierbij werden verschillende aspecten van het landschap geïnventariseerd, o.a. archeologie. Tijdens de opmaak van het inrichtingsplan werd geofysisch onderzoek uitgevoerd om eventuele archeologische sites af te lijnen en te waarderen. Dit onderzoek werd uitgevoerd op de locaties CAI 2148, CAI 2149, CAI 209260, CAI 164009, CAI 782, CAI 209262, CAI 788, CAI 269264, CAI 761 en CAI 209250. De veldprospecties werden uitgevoerd op de locaties CAI 164542, CAI 162690, CAI 210337, CAI 210338, CAI 768, CAI 779, CAI 2148 en CAI 210338. Uit deze onderzoeken werd duidelijk dat het gebied wel degelijk gezien kon worden als een Romeinse vicus die zich concentreerde rond de Edingsesteenweg en de Bruneaustraat en afgebakend wordt door de vallei van de Zuunbeek en de Kesterheide.

Samengevat kan gezegd worden dat de gekende vondsten gelinkt kunnen worden aan de vicus van Kester (beschermd archeologisch erfgoedobject: ID15060). Aan de hand van deze vondsten kan deze vicus gedateerd worden in de Midden-Romeinse periode met een oorsprong in de 1ste eeuw n. Chr. De vicus heeft zich ontwikkeld langs het kruispunt van twee Romeinse wegen. De noord-zuid verbinding is de weg tussen Bavay en Asse die doorloopt tot in Keulen. Deze weg staat gekend als de Via Belgica. Aanvankelijk werd gedacht dat de oost-west verbinding gekoppeld kon worden aan de weg tussen Tongeren en Kassel. Later onderzoek heeft uitgewezen dat dit niet juist bleek te zijn. Op dit moment is het nog steeds onduidelijk wat de oorsprong van deze weg is. Door de ontwikkeling langs de wegen heeft de vicus een typisch langgerekt grondplan. De woningen hebben een langgerekte, smalle vorm en staan met de korte kant tegen de weg aan. Deze “steiferhäuser” werden aan de straatkant vaak voorzien van een winkeltje of porticus met hierachter de privévertrekken en soms een atelier. Aan de achterzijde zijn smalle rechthoekige erven aanwezig waarbinnen waterputten, beerputten, spiekers, stallen of artisanale constructies aanwezig kunnen zijn. Tussen de huizen werd vaak een verhard voetpad aangelegd. In het zuidelijke punt van de vicus zijn aanwijzingen gevonden voor een religieuze cultusplaats. De sporen bestaan uit een rechthoekige constructie van 60 bij 34 m. Binnen deze constructie is een kleinere rechthoekige structuur aanwezig met een verhard fundament van 7 bij 4 m groot. De interpretaties van deze structuur gaan van een grafveld met een ritueel bouwwerk, mogelijk een tempel tot een mausoleum.

Gelet op het toponiem Kester gaat de oorsprong waarschijnlijk terug op een vroeg Romeins legerkamp. Echter kon tot op heden de militaire aanwezigheid nog niet aangetoond worden.

Naast de vele Romeinse vondsten zijn er ook vondsten en sporen uit oudere en jongere periodes aanwezig rond het projectgebied. Op locaties CAI 92, CAI 182, CAI 164542 en CIA 20150 werden vondsten uit het neolithicum gedaan. Op locaties CAI 206933, CAI 2148, CAI 782, CAI 92 en CAI 114 zijn sporen en vondsten uit de late ijzertijd aangetroffen. Middeleeuwse vondsten zijn gedaan op locaties CAI 92, CAI 210338, CAI 779 en CAI 210335.

Tot slot zijn er op enkele locaties (CAI 779, CAI 2149, CAI 209260 en CAI 164009) ook sporen teruggevonden van de KW-linie uit de Tweede Wereldoorlog. Al deze locaties liggen langs de westelijke kant van de Edingsesteenweg en zijn dus van minder belang voor het projectgebied. Het betreft voornamelijk de resten van de loopgraven en een bunker die op locatie CAI 779 aanwezig is. De KW-linie was een Belgische antitankversperring tussen Koningshooikt en Waver. Ze was bedoeld tegen de Duitse invasie in centraal België. Ze werd gebouwd tussen 1939 en 1940.

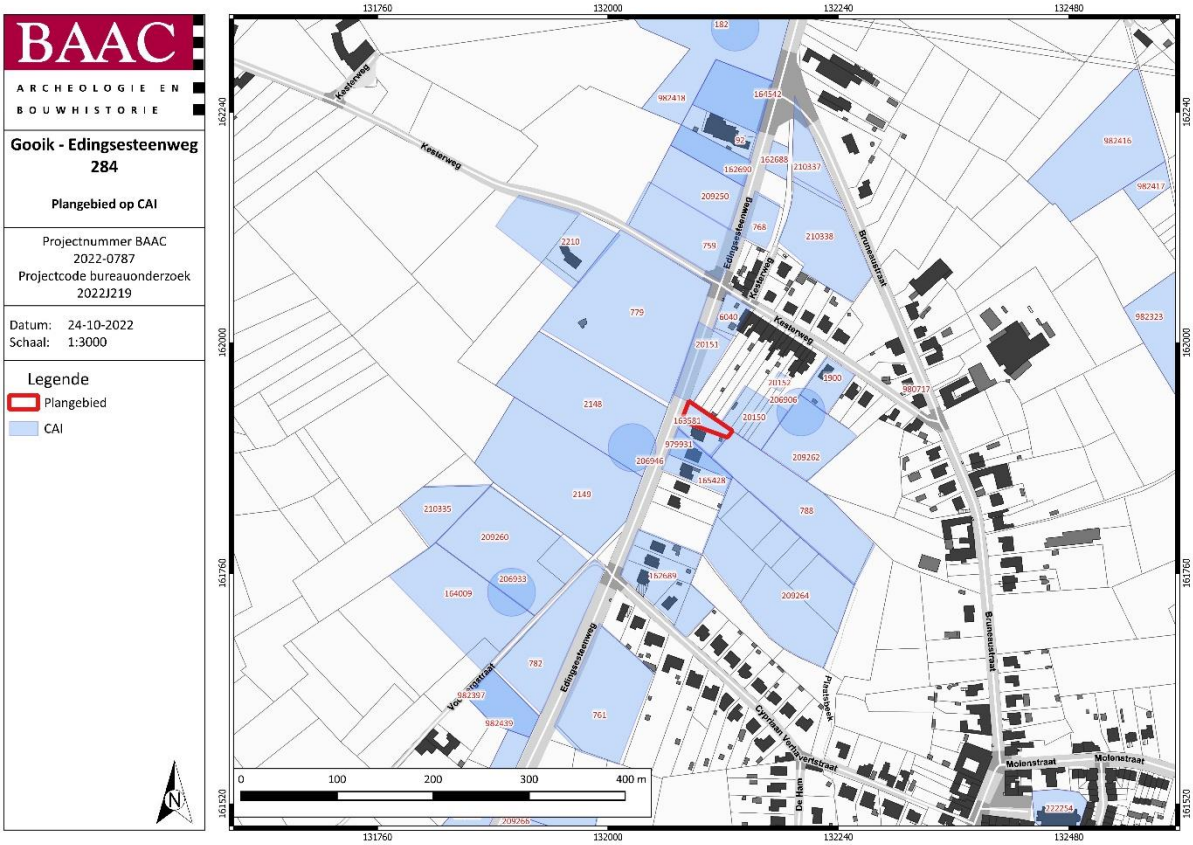

Plan 18: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart[34] (digitaal; 1:1; 24.10.2022)

Ander archeologisch onderzoek in de regio

Tabel 3: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio

AN(BS)/N/EV ID	TOPONIEM	ONDERZOEK	ADVIES
AN ID4961	GOOIK KESTER EDINGSESTEENWEG	BOZ	OPGRAVING
AN ID21157	GOOIK KESTERWEG 23	BOZ	OPGRAVING
AN ID11229	GOOIK BRUNEAUSTRAAT 15	BOZ	OPGRAVING
EV ID404	GOOIK KESTER EDINGSESTEENWEG 288	OPGRAVING	/
EV ID821	GOOIK BRUNEAUSTRAAT 15	OPGRAVING	/

[34] CAI 2022

Voor een drietal percelen in de ruime omgeving van het plangebied werden in het verleden reeds archeologienota's geschreven. Deze adviseerden steeds een archeologische opgraving.

Een perceel op ca. 20 m ten zuiden van het plangebied werd begin 2018 door BAAC Vlaanderen bvba opgegraven.[35] In het noordwestelijke deel bestond de bodem uit een bovenliggende ophogingslaag die te dateren was na 2002. Deze was tussen 70 en 90 cm dik. Daaronder werd de originele bouwvoor (Ap-horizont) aangetroffen (ongeveer 20 cm dik), waaronder een dik pakket colluvium (ongeveer 35 cm, maar met sterk grillige onderzijde) werd aangesneden. Onder dit colluviale pakket werd een natuurlijke B-horizont aangesneden. In het zuidwestelijke deel werd een zeer gelijkaardig bodemprofiel geregistreerd. Hier bleek echter het bovenste ophogingspakket compleet afwezig. Het archeologisch vlak kon niet over het gehele plangebied bereikt worden. Aangezien het om een werfbegeleiding ging, werd er slechts afgegraven tot op de maximum te verstoren diepte. Waar het archeologisch vlak bereikt werd, bleek dit zich tussen + 66,5 en 65,5 m TAW te bevinden. Net als bij het maaiveld bevindt het hoogste punt zich in het noordwesten van het plangebied.

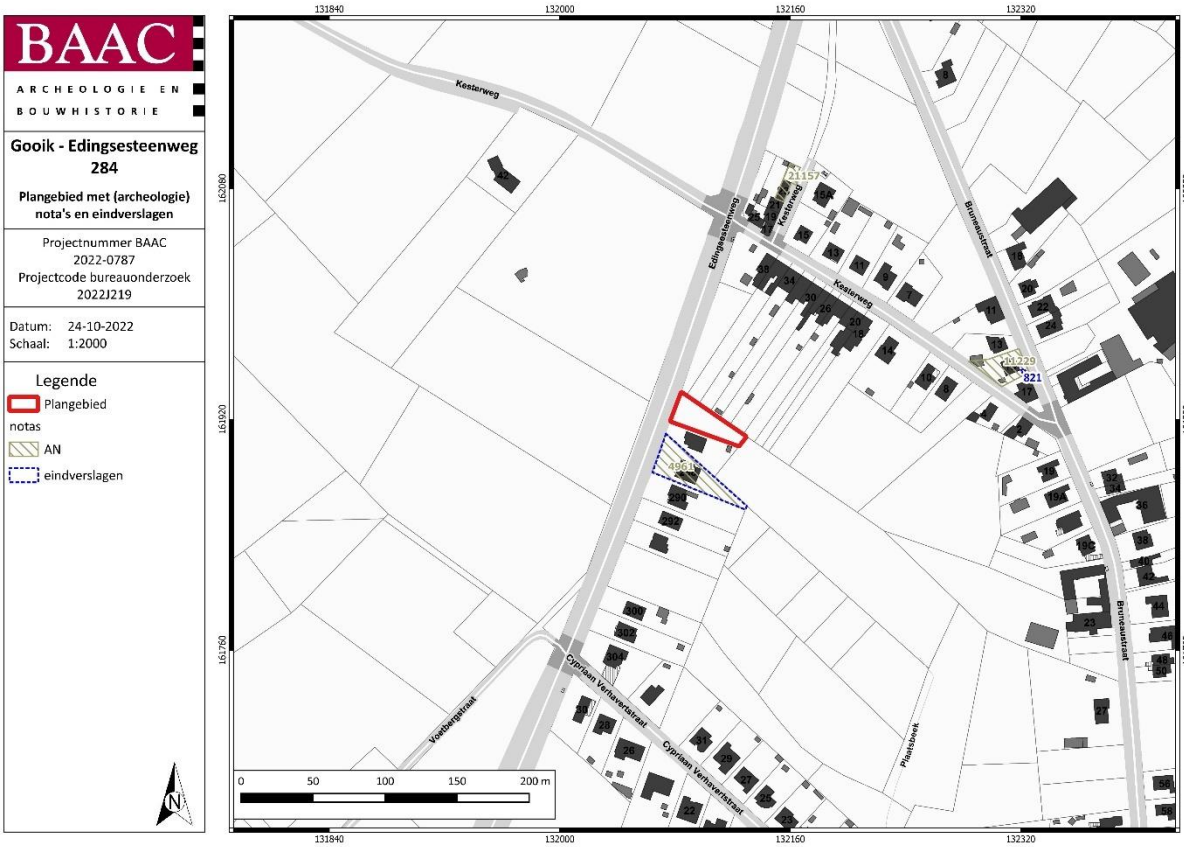

Plan 19: Plangebied met aanduiding (archeologie)nota's en eindverslagen

(digitaal; 1:1; 24.10.2022)

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Op basis van de bureaustudie kan besloten worden dat het projectgebied tussen het einde van de 18de eeuw en heden onbebouwd bleef. Gedurende deze periode was het terrein in gebruik als akkerland.

[35] DE KETELAERE & JANSSENS 2018

Het plangebied is gelegen binnen een beschermde archeologische site. Het betreft de midden-Romeinse vicus van Kester.

Op basis van de controleboringen die werden uitgevoerd op het huidige plangebied, kan gesteld worden dat het archeologische vlak zich allicht tussen ca. 50-60 cm onder het maaiveld bevindt.

2.3.2 Archeologische verwachting

Op basis van reeds uitgevoerd onderzoek rond het projectgebied kan gezegd worden dat er zich binnen het projectgebied sporen zullen bevinden van Romeinse bewoning. Deze sporen kunnen bestaan uit een wegtracé, paalkuilen en kuilen die behoren tot een huisplattegrond en sporen van artisanale activiteiten. De datering van de sporen en vondsten op de aangrenzende percelen ligt tussen de late 1ste eeuw n. Chr. en het begin van de 3de eeuw n. Chr. met de nadruk op de tweede helft van de 2de eeuw n. Chr.

Naast de aanwezige Romeinse sporen moet ook aandacht zijn voor sporen uit de ijzertijd en sporen en vondsten uit het neolithicum. Onderzoek heeft uitgewezen dat op verschillende plaatsen binnen de grenzen van de beschermde site ook sporen en vondsten uit deze periodes aanwezig kunnen zijn.

2.3.3 Syntheseplan

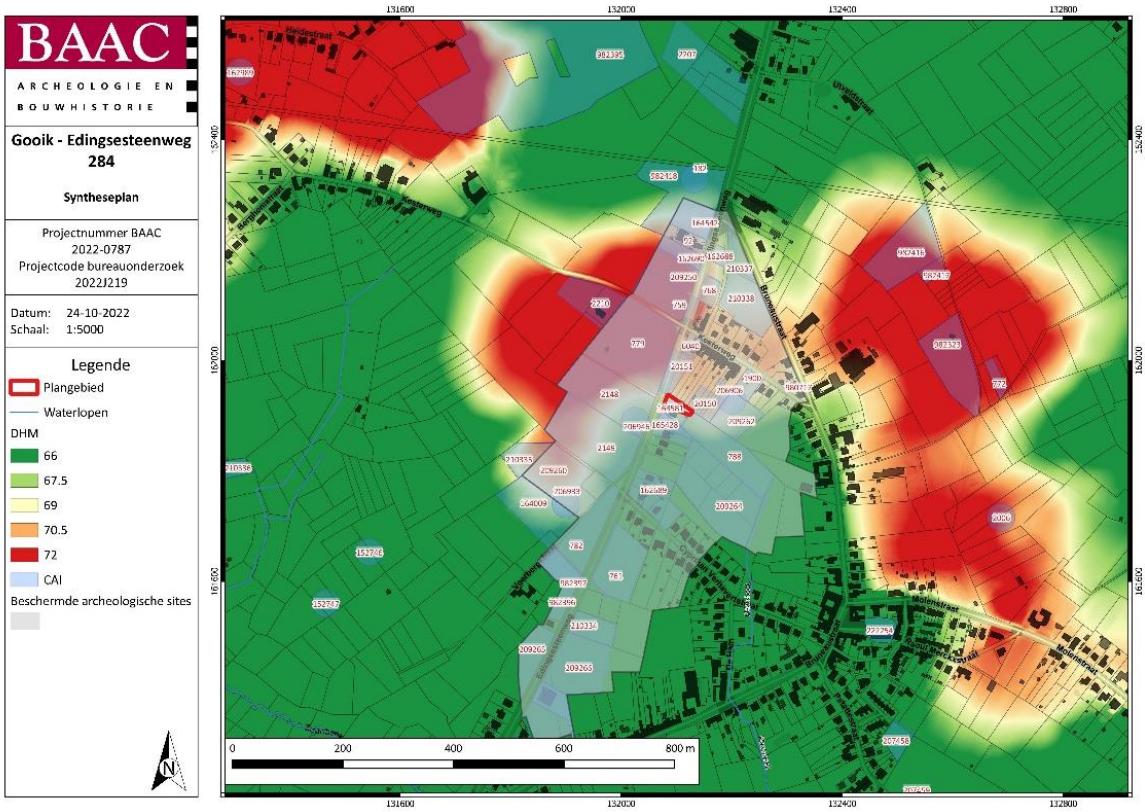

Plan 20: Plangebied weergegeven op DHM[36] met aanduiding van waterwegen en CAI-waarden[37] (digitaal; 1:1; 24.10.2022)

[36] AGIV 2022a
[37] CAI 2022

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Gezien de huidige kennis van de vicus van Kester grotendeels gebaseerd is op veldprospectie, metaaldetectie en geofysisch onderzoek is het potentieel op kennisvermeerdering zeer groot. Binnen de grenzen van de vicus is maar weinig gravend onderzoek uitgevoerd en het meeste is zeer oud onderzoek. In 1904 werd door Cumont een opgraving uitgevoerd op locaties CAI 2148, CAI 20151 en op CAI 20150. Locatie CAI 20151 is na de opgraving van 1904 ook onderzocht geweest door Mertens in 1957. Locatie CAI 20152 werd in 1988 onderzocht door middel van een opgraving onder leiding van Beeckmans. Tot voor kort was er nog twijfel of het hier wel degelijk over een echte vicus ging. Aan de hand van het geofysisch onderzoek uit 2013 is het duidelijk dat de site als vicus gezien mag worden. Recenter, gravend onderzoek bestaat vooral uit vondstmeldingen waarbij tijdens bouwwerken een melding gemaakt wordt van archeologie. In veel gevallen is dit onderzoek eerder beperkt doordat een groot deel van de informatie reeds werd weggegraven. In 2016 werden in het kader van het uitgevoerde geofysisch onderzoek nog twee sleuven aangelegd ter evaluatie van dat onderzoek.

De vicus van Kester biedt nog een groot wetenschappelijk potentieel voor nieuwe inzichten over alle aspecten van de vici in dit deel van het Romeinse Rijk. Daarom moet bijzondere zorg besteed worden aan dit uitzonderlijk waardevol archeologisch bodemarchief.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek kan bepaald worden dat verder vooronderzoek niet nuttig of noodzakelijk meer is. Er wordt onmiddellijk een archeologische opvolging van de geplande werken, middels werfbegeleiding en behoud *in situ* voorgesteld. Dit advies wordt verder beschreven in het bijgevoegde Programma van Maatregelen.

3 Samenvatting

Binnen het plangebied zal een nieuwbouw gerealiseerd worden. Om het relevante archeologische niveau (ca. 50-60 cm onder het maaiveld) zoveel mogelijk van verstoring te vrijwaren, wordt een zone rondom de nieuwbouwwoning ca. 10 cm opgehoogd. De nieuwbouw wordt niet onderkelderd maar onder de buitenmuren voorzien van een sleuffundering, met hierop een funderingsplaat. Tevens worden binnen het plangebied verhardingen, leidingen en een regenwater-, infiltratie- en septische put voorzien. De totale oppervlakte die dreigt verstoord te worden bedraagt ca. 200 m².

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in het interfluvium tussen de Dender en de Zenne. Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als Aba1 terwijl aangrenzend ten zuiden een Acp(c) bodemserie staat aangegeven. Ten noorden bevindt zich een kleine zone die als ON wordt weergegeven.

Aan de hand van het beschikbare cartografische materiaal, wordt duidelijk dat het plangebied minstens vanaf de 18de eeuw tot heden onbebouwd bleef.

Het projectgebied is gelegen binnen de beschermde archeologische site “de vicus van Kester” (beschermd archeologisch erfgoedobject: ID15060). Aan de hand van het reeds uitgevoerde onderzoek binnen deze site kan deze vicus gedateerd worden in de midden-Romeinse periode.

Naast de vele Romeinse vondsten zijn er ook vondsten en sporen uit oudere en jongere periodes aanwezig rond het projectgebied. Het betreft onder meer vondsten en sporen uit het Neolithicum, de IJzertijd en de middeleeuwen.

Verspreid over het huidige plangebied werden in het verleden al eens drie controleboringen geplaatst. Hieruit bleek dat het archeologisch vlak ter hoogte van de geplande bouw ongeveer 50 cm onder het maaiveld lag. Aan de voorkant van het perceel, zone van oprit en voortuin, lag het archeologisch vlak op ca. 60 cm onder het maaiveld.

Op basis van het gevoerde onderzoek wordt een werfbegeleiding van de geplande werken en behoud *in situ* voorgesteld. Dit advies wordt verder beschreven in het bijgevoegde Programma van Maatregelen.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Het plangebied gezien vanaf de Edingsesteenweg 5
Figuur 2: Terreindoorsnede 7
Figuur 3: Doorsnede van de toekomstige inplanting 8
Figuur 4: Fundering 8
Figuur 5: Inplanting 9
Figuur 6: Hoogteverloop terrein 14
Figuur 7: Boring 1 20
Figuur 8: Boring 2 21
Figuur 9: Boring 3 22

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 24.10.2022) 1
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 24.10.2022) 2
Plan 3: Plangebied met aanduiding beschermde archeologische site (digitaal; 1:1; 24.10.2022) 4
Plan 4: Plangebied op orthofoto (digitaal; 1:1; 24.10.2022) 5
Plan 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto 6
Plan 6: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen 13
Plan 7: Plangebied en hoogteverloop op het DHM (digitaal; 1:1; 24.10.2022) 14
Plan 8: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 24.10.2022) 16
Plan 9: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 24.10.2022) 17
Plan 10: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 24.10.2022) 18
Plan 11: Plangebied met aanduiding van controleboringen op belendend perceel 19
Plan 12: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 24.10.2022) 24
Plan 13: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 24.10.2022) 24
Plan 14: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 24.10.2022) 25
Plan 15: Plangebied op de Poppkaart (analoog; 1:1.250-1:7.500; 24.10.2022) 25
Plan 16: Plangebied op topografische kaart 1939 (analoog; 1:20.000; 25.10.2022) 26
Plan 17: Plangebied op topografische kaart 1969 (analoog; 1:20.000; 25.10.20.2022) 26
Plan 18: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart (digitaal; 1:1; 24.10.2022) 31
Plan 19: Plangebied met aanduiding (archeologie)nota's en eindverslagen 32
Plan 20: Plangebied weergegeven op DHM met aanduiding van waterwegen en CAI-waarden (digitaal; 1:1; 24.10.2022) 33

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Overzicht bodemingrepen 10
Tabel 2: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. 27
Tabel 3: (Archeologie)nota’s en/of eindverslagen in de regio 31

5 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2022a. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2022b. Inventaris Onroerend Erfgoed. Gebieden Geen Archeologie. *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Available at: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten?categorie=GGA.

AGIV, 2022a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogte Model. Available at: https://www.geopunt.be/.

AGIV, 2022b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB). Available at: https://www.geopunt.be/.

AGIV, 2022c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, 2015, Vlaanderen. Available at: https://www.geopunt.be/.

AGIV, 2022d. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: https://www.geopunt.be/.

AGIV, 2022e. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: http://www.geopunt.be.

BUFFEL, P. & MATTHIJS, J., 2009. *Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België, Vlaams Gewest: kaartblad 31-39 Brussel - Nijvel*, Brussel: Belgische Geologische Dienst.

CAI, 2022. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: http://cai.onroerenderfgoed.be/.

CARTESIUS, 2022. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.

DOV VLAANDEREN, 2022a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage.

DOV VLAANDEREN, 2022b. Databank Ondergrond Vlaanderen, neogeen/paleogeen (tertiair). Available at: https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage.

DOV VLAANDEREN, 2022c. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage.

GEOPUNT, 2022a. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: http://www.geopunt.be.

GEOPUNT, 2022b. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: http://www.geopunt.be.

GEOPUNT, 2022c. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: http://www.geopunt.be.

GEOPUNT, 2022d. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at:

http://www.geopunt.be.

GOOGLE, 2022. Google Street View. Available at: https://www.google.be [Accessed October 8, 2021].

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED, 2022. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: https://inventaris.onroerenderfgoed.be.

DE KETELAERE, S. & JANSSENS, N., 2018. *Eindverslag Gooik, Kester-Edingsesteenweg 288, BAAC Vlaanderen Rapport 970*, Gent.

DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. *Geomorfologische kaart van België 1:50000.*, Leuven.

SCHROYEN, K., 2003. Toelichting bij Quartairgeologische kaart: kaartblad 31-39 Brussel-Nijvel.

6 Bijlagen

6.1 Inplantingsplan

6.2 Funderingsplan

6.3 Snede I

6.4 Snede II